

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Articolele neînscrise nu se prind.
 Manuscrisurile nu se întorc.

INSERATE
 se primesc la Administrațiune în
 Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA de ANUNȚURI:
 în Viena: la N. Duker Nachf.
 în Budapesta: la Anton Oppelk.
 în Brașov: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
 o serie garmond pe o coloană
 10 bani pentru o publicare.
 Publicări mai dese după tarife
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 6).

"GAZETA" ieșe în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 or., pe șase luni
 12 or., pe trei luni 6 or.,
 N-rii de Duminică 2 A. pe ex.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franco, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franco.
 Se primumă la toate ofi-
 ciele postale din țară și în
 afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare nr. 30.
 Târgul Inului Nr. 30, orașul
 I.: Pe un an 20 or., pe șase
 luni 10 or., pe trei luni 5 or.
 Cu dănuș în casă: Pe un an
 24 or., pe șase luni 12 or., pe
 trei luni 6 or. — Un abonament
 10 bani. — Atât abonamentele
 cât și inserțiunile sunt a se
 plăti înainte.

Nr. 31.—Anul LXVI.

Brașov, Duminică 9 (22) Februarie

1903.

Miserie în popor.

(a) În țera franceză este o provincie, numită Bretagne, care este situată pe malul mării.

Locuitorii acestei provincii sunt niște oameni harnici și cu frica lui Dumnezeu. Ei își câștigă pâinea de toate zilele cu pescuitul.

Aici se pescuiesc peșcișorii aceia mititei, numiți „sardele”, pe cari îi vedem și pe la noi prin cele prăvălii, în cutii de tinichea.

Bretonii ies în largul mării la pescuit, ăr nevestele și copiii lor lucrează prin fabrici: pun sardelele în unt de lemn și le așază în cutii mai mari și mai mici.

Mii și mii de familii își câștigă ast-fel existența prin munca mânilor lor.

Precum însă proprietarul de mine se întâmplă să nu găsească în tot-deuna vina aceea bogată de aur și este nevoit să scurme pământul până de zile, până i-se arată érași norocul, și precum agricultorul își vede dese nimiciu ostenețele prin setă, grindină, revărsări de ape séu fuste, — așa și pescarul i-se întâmplă câte odată să nu i-se arate neînvântarea. Pescuitul este o muncă bună când pescariul are ce pescui. Ce se face însă pescariul, când nu sunt pești? Ce se face Bretonul, când nu vin sardelele la cotele mării și fabricile de conserve nu dau de lucru nevestei și fiicei lui?

Anul acesta n'au venit sardelele la cotele Bratagnei și mii și mii de brațe n'au ce lucra și mii de mii de gură n'au ce mânca.

Au răbdat bieții Bretoni cât au răbdat, de la o vreme însă i-a răbit fomea și un țipet de durere a străbătut întregă Franța: Bretonii mor de fome!

Și s'au format comitete în Franța cari au luat asupra lor sarcina de a strînge milă pentru sermanii Bretoni și a pătruns vestea despre miseria Bretonilor și în streinătate și Țarul Rusiei a dăruit și el mai multe mii

de franci pentru alinarea sêrăciei din Bretagne.

A pătruns vestea și la noi și ne-am înduioșat cetind prin diare, că departe departe de noi există mii și mii de oameni, cari n'au ce mânca, pentru-că le-a secat isvorul de venit și n'au unde munci, ca să-și câștige bucățica de pâne.

Căci sufletul omenesc așa e alcătuit, să se cutremure și să fie pătruns de milă, când aude că dea-própele nostru, fie acela ori cât de îndepărtat de noi, suferă — de fome.

Cu cât mai mult va trebui să ne înduioșăm, când auzim, că nu în țeri străine, ci în țera noastră și nu oameni de limbă străine, ci frați de ai noștri, Români ca și noi, au ajuns în urma vitregiei timpurilor să suferă miserie.

În nenumărate rânduri am vorbit despre revărsările din Maramureș și Sălnoc-Dobêca, cari au nimicit toată recolta anului trecut, aducând sêrăcia cea neagră în casele Românilor. În timpul din urmă se mai auză vestii de acestea și din comitatul Sătmariului, mai ales din părțile cunoscute sub numele de „Țera Oașului”. Se dice că autoritățile au intervenit la guvern, cerând ajutor pentru cei lipsiți. Din Maramureș însă am primit înștiințare, că din numitele ajutóre oamenii lipsiți mai nici un folos nu au.

Mai este încă un ținut, și acesta tot românesc, unde s'a incubat anul trecut sêrăcia. Acesta este ținutul Beiușului.

Deputatul Barta Ferencz, alesul Beiușului, a făcut interpelație în dietă întrebând guvernul, decă are de gând să sară în ajutorul poporului din acel ținut, care se află într'o miserie ne mai pomenită? Cu această ocaziune a depus pe masa dietei câteva bucății de pâne și un coșuleț de făină de mălaiu mucegăit, ca să vadă deputații cu ce se hrănesc locuitorii din acea parte a țerii. Anul trecut a fost un an din cele mai nenorocite. A dat bruma peste bucate înainte de a se còce, au înghețat pomele, ér oamenii, spunea deputatul

Barta, sunt aduși la desperare și prin faptul, că nu mai au unde-și pășuna vitele, din cauză, că la domeniul episcopesc din Beiuș li-se cere arândă ne mai pomenită.

Deputatul Barta, care e kosutist să înțelege, n'a putut să-și rostescă interpelația, fără să releveze, că Români din părțile acelea la 1848 au luptat cu Kossuth și că și astăzi sunt aderenți ai ideii de stat maghiar.

A ajuns va să dică a se discuta miseria poporului în palatul grandios de pe malul Dunării. Din milioanele acelea multe, cari s'au cheltuit cu zidirea lui, decă ai lua numai a cincea parte, ar fi de ajuns pentru a alina toate suferințele ținuturilor, cari strigă după ajutor.

Sêrăcia însă, provocată de anul neroditor séu de arândile cele mari pe cari le cere domeniul episcopesc din Beiuș — se va pute vindeca ușor, căci după anii réi, dá Dumneșeu să vină an bun, ér arândă pășunelor se póte scăde. Însă sêrăcia mai are și alte cauze, și acestea sunt dările cele multe și grele, cari apasă poporul.

E ciudat lucru, că tocmai când toată lumea se plânge de sêrăcie, guvernul vine cu proiecte pentru a se mari lefurile deregătorilor și e ciudat lucru, că tocmai partidul kosutist din care face parte și Barta, reclamă armată independentă ungurescă, când după-cum a arătat un deputat din Viena, armata independentă ungurescă, ar înghiți pe an cu 38 milioane mai mult.

Au mai fost crize financiare și sêrăcie și în alte țeri, ca să nu mergem mai departe, în vecina Românie, dér acolo s'a făcut tocmai contrarul de ceea-ce se face la noi, adecă s'au redus lefurile funcționarilor.

Ca să ne facă decă d. Barta să-l credem, că urmăresce în adevăr binele poporului, să propună în dietă ca măcar o parte neînsemnată din banii ce se dau pentru înființarea de școli de stat și alte instituțiuni menite a propaga numai limba și cultura maghiară să se întrebunțeze

spre înființarea de instituțiuni pentru întărirea economică a poporului.

Atunci chiar și adversarii lui vor recunosc, că motivele interpelației lui sunt sincere și menite în adevăr a ridica bunăstarea poporului.

Revista politică.

Sêptemâna acesta a fost ședinte estra-ordinar agitate în *dieta ungară*. Patima cu care se discută asupra *proiectelor militare* și-a ajuns culmea în ședintele de Marți și Miercuri, când ministrul de honveđi br. Geza Fejervary a luat cuvântul, ca să răspundă deputațiilor din opoziție. Fejervary a fost necrutător și nealegător în cuvinte. Ministrul de honveđi a învinuit pe cei din partidul lui Kossuth, că atacă în mod pătimăș pe Maj. Sa, dinastia și guvernul, tracteză stégul armatei ca pe-o obelă și vorbesc în ton atât de aspru, încât nici afară de dietă nu vorbesc așa. Fejervary a avut cu kossuthistul Lengyel Zoltan un viu schimb de vorbe, din care cauză kossuthistii au făcut un tărăboiu atât de mare, încât presidentul fú silit să ridice ședința. Din pricina cuvintelor, ce le-a dis lui Lengyel, acesta l'a provocat la duel. S'au bătu cu săbiile și Fejervary fú rănit.

În ședința de Joi un alt deputat kossuthist, Babo, s'a legat de persóna Maj. Sale, trăgându-i la îndoielă sentimentele constituționale. Presidentul l'a oprit să vorbescă despre persóna monarhului, dér Babo tot nu s'a astimpêrat și a vrut să se ocupe érași de monarch, însă presidentul l'a oprit și a doua-óră. Pe când se petreceau acestea, unul din cei mai bătrâni ai stâncei kossuthiste, Madarasz, dișe, că Maj. Sa „numai cu cuvântul e constituțional”.

În contra proiectelor militare se face mare agitație și în afară de dietă. Astăzi, Sâmbătă, va sosi în Budapesta o deputație de 100 membri din Félégyhaza, ca să presente dietei și guvernului un protest contra proiectelor. S'a pus la cale, din acest incident, o mare manifestație.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cântec.

De câte-ori te-apropii
 De-atâte-ori re'nviiu...
 Mai bine mergi departe
 Și lasă-mă pustiu.

De-apurarea dormi-voiu
 În giulgiul meu de dor...
 La ce'mi tot dai viață
 Și-apoi mă lași să mor.

Viața ce'mi-e bună
 Mereu să mi-te pierd?...
 — De nu ești tu pe lume
 Pe cine să desmierd?!

Velurio.

Două spovedanii.

Novelă de N. V. Piperescu.

— Fine. —

În patru-deci de ani de viață, dicea el că nu ar fi pierdut atâta putere ca în cele trei-deci și patru de zile cât a stat în șura cu paie. Era bine cu toată lumea și chiar cu Iorgu lui Dimie, — Costache al Croitorului.

Lucra meșteșugul ciobotăriei dér vara nu mai făcea plugărie, căci dicea că nu mai póte.

Mai prinsese érsémênță de parale, îngropase pe badea Constantin și îi purtase toate prasniciile, trăia singur în casa lui tată-séu, mulți îi erau datori pe ciobote și pe împrumuturi, ba la niște paști făcuse și lui Iorgu lui Dimie pentru densus și pentru Frăsina câte o păreche de ciupici (botine, ghe'e) tot pe datorie.

Într'o di de Dumineca Tomei i-se păru lui Iorgu că Frăsina se prea uita lung la un flacău. Iorgu care se cam chefuisse o luă la suduit în mijlocul horei și înfierbân-

tându-se mai tare o luă de còde și începu a o bate, până ce au sărit oamenii de au scos-o din mânilor lui.

Frăsina plângend striga cu desnađejde: Vrea să mă omóre și pe mine ca pe Costache al Croitorului.

Toate bănuielele oamenilor rămaseră adevărite prin aceste câte-va vorbe ale Frăsinei. Unii le spusera lui Costache, dér el să făcea că nu bagă de sémă și o ținea una și bună că li-o plăti Dumneșeu la vrămașii lui, că nici el nici oamenii nu le pot plăti mai bine.

Trecuse mai bine de șeze ani. Aprópe se uitase întâmplarea lui Costache cu paie. Iorgu lui Dimie încetul cu încetul sărăcise așa că nu mai avea decât ce-i dăduse Radu de zestre și o mărtógă de iepă bătrână. Peteci peste peteci pusese pe straiile lui din zilele cu dare de mână.

Într'o di Frăsina se duse la Costache să-i cãrpescă o păreche de papuci, și pe când lucra Costache, ea oftând începú să-și spuie că i-a fost tare drag când era fată mare și că decă o cerea îl lua pe densus

și nu-și mai lega capul cu Iorgu, care o bate și o chinuesce.

La vorbele Frăsinei, Costache îi răspunse că așa a vrut Dumneșeu; dér vorbele Frăsinei încolțiră în capul lui Costache gândul răsbunării asupra lor mai cu sémă că din cele ce vedea densus și din spusele lunei lui Iorgu Frăsina lui era strășnic de dragă.

După vre-o șeptemână Iorgu lui Dimie căuta pe capete să se împrumute cu dece galbeni, ca să nu-i vëndă pentru niște datorii o falce de loc, și nu găsea nicăiri.

Nevoia îl îndreptă și la Costache al Croitorului.

Costache îi dădu banii: întăriă înscrișul la primărie și din asta se făcuse bunt prietini. De multe-ori Iorgu era la Costache, stăteau până séra târziu de vorbă, ba încă din prietinia asta lumea vorbea că Iorgu a mai pãrăsit darul beției.

Și în parlamentul austriac s'a desbătut săptămâna acesta asupra amintitelor proiecte. La așa numitul proiect de apărare a țării, a luat între alții cuvântul șeful partidului creștin-social și primar al Vienei, Dr. Lueger. El a ținut un discurs mai lung și profitând de ocazie a dat o lecție usturătoare acelor dintre șovinisti maghiari, cari ridică pretențiuni îndrăznețe cu privire la armata comună.

Armata, dise Lueger, nu-i permis să devină în parte maghiară, ea trebuie să rămână comună, armată imperială, cum a fost și până acum. Spre scopul acesta Lueger în numele partidului său face propunerea, ca „Reichsratul“ să invite guvernul militar, ca unitatea armatei să nu se știrbescă și să fie respinsă cu energie ori-ce tendință spre schimbarea stégurilor său emblemelelor armatei.

În cestiunea aceasta a vorbit și deputatul br. Morsey. El dise, că cu considerare la întâmplările din Ungaria, parlamentul austriac se nu lase, ca unitatea armatei să fie sgușuită. „Ceea-ce se întâmplă în Ungaria — continuă Morsey — provocă protestarea tuturor patrioților austriaci. (Vii aprobări). Noi a trebuit să vedem, că la ordinul șovinistilor maghiari, Banul Croației a dispus să se ia jos stégul negru-galben în Semlin. Ne-am obișnuit de ani de zile, ca stégul acesta negru-galben să fie batjocurit în Ungaria (Strigări de: Pfui!) Acest stég negru-galben este pentru nou simbolul amintirilor glorioase, care s'a înrădăcinat în inimile noastre. Trebuie să protestăm aici sărbătorește când vedem batjocurile, ce i-se fac acestui stég. Este o graniță peste care nu se poate trece. Se dovedesce acum cât de greșit a fost în principiu a-se face concesiuni cât de neînsemnate. Ați se ating de stég și de embleme vreau să sgușue unitatea armatei. Pretind armată națională maghiară, și ar voi, ca stégul negru-galben să nu mai fie arborat ca emblemă a monarhiei comune. Noi însă trebuie să menținem neclintit vechia armată glorioasă, ca singura garanție a patriei comune Austro-Ungaria. Numirea de *monarhie austro-ungară* s'a stabilit în mod pregnant în rescriptul din 14 Nov. 1868 adresat cancelarului Beust. În Ungaria se refer acum la un ordin privitor la armată. Ordinul acesta nu s'a publicat nici odată, cel către Beust însă da. Legile ungare încă stabilesc clar baza comună a armatei comune“. (Vii aprobări. Oratorul primește numeroase felicitări).

Evenimentele ce se petrec în Peninsula-balcanică, mai ales însă cestiunea macedoneană ține în mare încredere spiritele și dă mult de lucru diplomației europene. Totă săptămâna s'a vorbit despre pregătiri militare în Turcia, Bulgaria, Rusia, și chiar și la noi. Faimele despre isbucnirea apropiată a războiului s'au ținut lanț și lumea nu vorbește despre alt-ceva cu mai mare interes, decât despre evenimentele ce se prepară în răsăritul european.

Puterile mari europene, mai ales Rusia și Austro-Ungaria și-au pus în gând să înlăture turburările din Macedonia și să introducă în această provincie stări mai europenești. Ele au pregătit un plan de reforme pentru Macedonia, plan pe care l'au prezentat cabinetelor europene spre aprobare. Marile puteri l'au aprobat deja și acum rămâne să-l aprobe și Sultanul, căruia i-s'a dat, cum dă doftorul un hap de înghițit bolnavului. Cabinetele europene au dat ordine ambasadorilor lor din Constantinopol să-și pună în cumpănă totă influența și a face ca Sultanul să primescă reformele plănuite de Rusia și Austro-Ungaria. Atât cei din Viena, cât și cei din Petersburg cred, că Sultanul — neavând încotro — se va pleca și va primi ceea-ce i-se impune pe calea aceasta — de dragul păcii. Lucrul ar fi ajuns deci, în limba diplomației dis. în stadiul deciziunii. De aici până la o acțiune în faptă mai este numai un pas.

Cu drept cuvânt lumea e curioasă a vedea, ce va aduce viitorul cel mai apropiat: pace sau război? Revoluționarii bulgari din Macedonia sunt cu căfa grosă, ei s'au organizat în fel și chip pentru a-și realiza aspirațiile, și se lucrează pe sub mână, ca bietul Sultan să tragă și de astădată scurta.

SCRIRILE DILEI.

— 8 (21) Februarie.

„Albina“. În ședința sa de Miercuri Direcțiunea institutului de credit și de economii „Albina“, a stabilit bilanțul anului de gestiune 1902. Beneficiul net realizat în anul expirat se cifrează cu 263,124 cor. 30 bani ceea-ce corespunde unei rentabilități de 20% a capitalului social de 1.200,000. Reverimentul casei a fost de 85.771,950 cor. 30 bani. Direcțiunea va propune adunării generale, convocată pe 21 Martie a. c., dotarea fondului de rezervă al societății cu 22,771,98 cor. al fondului de pensii cu 16.000 corone, — a da spre scopuri filantropice 17.300 corone — și a recupera couponul de dividendă nr. 30 ca și în anul expirat cu 28 corone,

egal cu 14%. Din suma de 17.300 cor., destinată spre scopuri filantropice, 4000 corone sunt l rată din cele 10.000 cor. votate pentru fondul de clădire al catedralei gr. or. română din Sibiu.

Jubileul papei. Eri în 20 Februarie st. n. s'au împlinit 25 de ani, de când a fost ales papă cardinalul Pecci, care după alegere a luat numele de Leo XIII. În bisericile catolice s'au celebrat pretutindena liturghii solemne și „Te Deum“-uri din acest incident. Din turnul bisericii catolice din Brașov am văzut eri fălăind bicolorul papal (alb-galben), ér în biserică abatele Neurhrer a celebrat liturghia cu mare asistență. Era de față fișpanul conte Lazar, generalul Tappeiner, senatul orașului, și reprezentanți de ai deregătorilor comitatului și statului. În ziua de 2 Martie st. n. bătrenul cap al bisericii catolice va intra în anul al 94-lea al etății sale.

Jubileul Teatrului Național. A cinci-decea aniversare a fondării Teatrului Național din Bucuresci, se va celebra Joi, 13 Februarie, printr'o reprezentație comemorativă, când se vor juca fragmente din piesele clasice ale repertoriului român: „Fântâna Blanduziei“, „O noapte furtunoasă“, precum și o revistă într'un act, „Din viața teatrului“, de d-nul Olănescu-Ascanio.

Sarcinile poporului. Pe când poporul suferă de fôme și se poticnesce sub povara grea a birurilor, așa că în multe părți ne mai având ce face ia lumea în cap și se duce în America, — deputații din camera din Budapesta în frunte cu guvernul umblă cu proiecte de legi prin cari să mărească lefurile deregătorilor. — Apoi mai vin și congregațiile comitatelor și croiesc alte lefuri și diurne pe sêma deregătorilor. — Așa de pildă în ziua de 17 Februarie s'a ținut în Timișoara adunare la comitat, în care s'au sfătuit între altele, câtă diurnă să se dea deregătorilor comitatului, când se duc din Timișoara undeva în comitat. Și s'a hotărât, ca vicespanul să capete 16 corone pe zi, prim-notarul și fiscalul 13 corone, fisolgăbirul 10 corone. — Risipa acesta de bani ca diurne pentru domni de aceia, cari și de altmintre sunt plătiți destul de bine, — o critică forțe aspru chiar și unele foi unguresci, cum este de pildă „Alkotmany“ din Budapesta.

Fômete. Din mai multe părți ale țării vin sciri triste despre sărăcia ômenilor și despre fômete. Am mai amintit despre recolta slabă din Maramureș, unde au fost vara trecută ploii multe și revărsări de apă. Tot așa s'a întâmplat și în comitatul Solnoc-Dobëca. În amândouă locurile au intervenit autoritățile, împărțind ajutóre, cel puțin așa am cetit prin gazete, nu scim întru cât li-s'a alinat sărăcia acelor nenorociți prin ajutórele ce s'au

împărțit. — Nu mai puțin sunt întristători veștile, ce sosesc și din comitatul Bihorul, cercul Beiușului, unde recolta de asemenea a fost slabă, ér ômenii au scăpăta și din vite. Deputatul Beiușului, Barta, interpelat guvernul, întrebându-l ce măsuri are de gând să ia, pentru-ca să li-se dea ceva ajutor ômenilor din acele părți Barta a învinovățit și episcopia gr. ca din Oradea-mare, că este prea aspră c locuitorii celor 73 comune din cercul Beiușului, fiind-că le cere prea mulți bani pentru pășune și ômenii nu-și mai pot cresce vitele ca mai înainte. — O altă scire ne vine și din comitatul Sătmariulu partea care se numesce „Tera Oașului“ unde bieții Români sufer de asemenea de fôme și afară de aceea a mai isbucni printre dênșii și febra tifoidă, un fel de lângóre provenită tot din fôme. — Aici se mai face și cămătărie mare cu mălaiu Unii ômenii, cari s'au aprovisionat din timp cu mălaiu, îl vënd acum ca așteptare — însă cu prețuri enorme la ômenii lipsiți.

Convențiunea postală austro-ungară-română. În 15 Febr. n. c. s'au semnat de către reprezentanții administrațiilor postale din Austria, Ungaria și România, cari au ținut conferențele la direcțiunea poștelor din Cernaufi, proiectu pentru o nouă convenție postală între Austro-Ungaria și România. În prima linie s'a avut în vedere de a modifica vechile stipulațiuni ale actualei convențiuni în vigoare, care a fost încheiată în anul 1868. Schimbări esențiale nu au avut loc; în special s'a susținut și mai departe taxa de francatură scădută pentru scrisori în comunicația cu România. Schimbări mari s'au făcut relativ la comunicarea cu grupurile de valóre și poșta de mesagerie aceste însă mai întâiu trebuie să fie aprobate de guvernele țărilor contractante. Noile dispozițiuni ale convențiunii postale probabil că vor intra în vigoare cu April a. c.

Armata bulgară. Corespondentul din Sofia al diarului „Die Zeit“, făcând istoricul armatei bulgăresci (1877—1902) constată, că ministerul de război absorbe de 15 ani încôce a patra parte din budgetul statului. Armata bulgară a ajuns spaima contribuabililor, deore-ce statul nu mai poate prididi cu plata munițiilor, echipamentului, etc. Un exemplu drastic e starea în care se găsea armata bulgară pe timpul conflictului cu România. Bulgarii voind să mobilizeze, constatară, că în magazinelor lor de ierbărie le lipsea depositul de praf de pușcă și au fost forțați să se adreseze la Ruși, ca să împrumute cu ramburs, cantitatea ce le trebuia. Articolul lung, dér detaliat al diarului vienes, încheie făcând elogiul soldatului bulgar, care e sobru, supus, sănătos, dér nu prédeștept.

unii mai hâtri diceau că decă l'o mai pune odată în paie, îl pune mai bine să nu mai iasă.

În nôptea de sfântul Dumitru, casa lui Iorgu Dimie se aprinsese pe după miezul nopții și arsesse până în temelie; în locul ei a doua zi era un morman de cenușe din care două femei scôseră os cu os trupul Frăsinei care arsesse de vie, ér pe Iorgu îl găsiră dormind lângă coșer cu două sticle lângă dênșul una spartă ér alta pe jumătate cu rachiu.

Numai el din tot satul nu scia că-i arsesse casa și nevasta. Strejăii spuneau că au văzut casa cuprinsă peste tot coperișul de foc și până să ajungă ômenii se aprinsese totă și a ars de istov. Bănelile cădură asupra lui Iorgu că el și-ar fi dat foc casei și nevastei; ér din tot satul Costache al croitorului spunea că Iorgu lui Dimie în mai multe rânduri, că erau prietini, i-se jeluisse că nu scie ce să facă să scape de nevasta lui că s'a făcut o rea și că a prins'o de mai multe-ori cu flacăii.

Starea în care îl găsiră pe Iorgu mâr-

turiile lui Costache al Croitorului, care pierdea și de ce galbeni, căci cu casa și nevasta îi arsesse lui Iorgu totă averea și Costache nu mai avea din ce se despăgubi, făcură ca justiția să urmărească pe Iorgu ca vinovat.

Arătările lui Iorgu că s'a îmbătât împreună cu Costache al Croitorului în casa lui Costache, că rachiul fusese al lui Costache cumpărat de Iorgu pentru o pomană, ér cum a ars casa și cum a ajuns la coșar nu scie nimica, rămăseră fără folos și mai rău îl încurcară, căci Costache fusese treaz și ajutate cât putuse să se stîngă fooul, ômenii cunoseau sticlele, că sunt ale lui Iorgu și crășmarul spunea că a cumpărat Iorgu de vre-o săptămână rachiu în amândouă sticlele chiar de la dênșul. Apoi toți mărturiseau că Costache al Croitorului nu bea nici-odată nici măcar două rachiuri și că numai când ar fi fost prea ostenit pôte bea un rachiu, ér beat nu-l vêduse nimeni, pe când de: Iorgu slava Domnului bea des de tot și cât de mult și des de tot se ducea acasă pe două cărări și bătaile Frăsinei numai pielea ei le scia.

În fața dovedilor căpătate, jurații găsiră pe Iorgu vinovat și judecătorii îl osândiră la muncă silnică pe totă viața.

Cu lanțurile de mâni și de picioare Iorgu lui Dimie, nevinovat cum dicea el, își făcea osanda într'o temniță unde nimeni nu mai scia de dênșul, unde prin nimeni nu mai putea afla de prin locurile unde trăise ca om slobod. Ținăr încă cu fața rumenă, cu pèrul și cu mustățile negre părăsiră satul între doi vătășei cu puștile în mână.

În urma osândei lui, Costache al Croitorului se pierduse, nu-i mai era vorba vorbă nici trêba trêba, nu mai dădea nici un răspuns cum se cade, luă darul beției, umbla pribegind din sat în sat, gol și nemâncat. Mai trăise încă mulți ani, până în cele din urmă venise la un nepot al lui în Limbăesc slab și bolnav și simțindu-se aproape de grôpă ceru să vină preotul să-l spovedescă și să-l grijescă ca pe un creștin că dór i-o ierta Dumnezeu păcatele.

Din odaia unde spoveduise pe Costache, — cu o față speriată popa scôse capul

pe ușă și îngrozit trimise să aducă pe primar și pe notar în fuga mare.

Când sosiră acești doi ômenii ai stăpânirei, Costache își dăduse ochii peste cap i-se legase limba și pe când o babă îi ținea luminarea, un om îl apăsa de barbă și de cap ca să nu móră cu gura căscată.

Dintre toți popa era cel mai desnădăjduit.

* * *

Locul unde fusese odată casa lui Radu Ciobanu rămăsese gol în siliștea satului.

Mulți ani pe cenușa casei crescuse cucută, apoi boji, holeră și mai de mulți ani încă nu se mai cunosea că fusese vre-o dată acolo locuința de om.

Cârduri de găsece și de rațe se întreceau cu viței a tunde totă vara troscotul ce crescea pe acolo.

Puțin din sat dintre bătrâni își mai aduceau aminte de casa Radului și toți socoteau că Iorgu lui Dimie a murit în ocnă, căci nu se mai aflase nimica de dênșul.

Intr'o zi de Ispas juca hora de-ți era

Avis. Onoratul public, care dorește să ia parte la concertul universitarilor români din Clușiu, ce se va aranja în 1 Martie a. c., este rugat ca întru cât dorește să fie asigurat de cuartir, să binevoiescă a se adresa comitetului arangiator Deák Ferencz ut 1.

Rămășițele lui Alexandru Ypsilante, care se află în cimiteriul de la Viena, au fost desgropate în prezența rudelor mortului. Rămășițele vor fi transportate în mormântul familiei la Rapoltentkirchen, mai târziu ele vor fi transportate la Nauplia în Grecia, după hotărârea Camerei grecesci. Scheletul a fost găsit bine conservat.

O nouă clădire pentru poștă și telegraf este proiectată de a se ridica în Brașov. O comisiune din care a făcut parte și trimisul ministerului de comerț a examinat țilele acestora terenul la fața locului. Noua clădire a poștei e vorba să fie ridicată lângă palatul financiar, la capătul aleei de jos.

Logodnă. D-șora Măriora Papp, Bocsig, și Dr. Parteniu Barbu, Sibiu, logodiți.

Atentat cu dinamită. Se scrie din Reșița, că alaltaeri noapte nisce făptuitorii necunoscuți au săvârșit un atentat cu dinamită contra fisolgăbirului Dellevaux Béla. Cartușă de dinamită a fost pusă pe ferăstră, d-er explodând n'a făcut altă pagubă, de cât că a spart ferestrele și a sfărâmat cercevelele. Gendarmeria urmărește pe făptuitorii.

Cum stau sēmănaturile? Relativ la ernatul sēmănaturilor, părerile sunt deosebite, cu toate acestea toți recunosc că sēmănaturile de toamnă sunt cu puține excepțiuni mai slabe de cât ar trebui să fie în circumstanțe normale. Sēmănaturile târzii stau în tot locul rău, cele timpurii prezintă o stare mulțumitoare. Să știe însă, că cele mai multe sunt sēmănaturi târzii și acuma depinde de la timpul ce vom mai avé, întru cât se vor mai îndrepta ele. Rapița cu totă erna gerosă ce am avut stă destul de bine, numai pe frunzele din vârful plantelor se observă urmele gerului. Vița de vie și pomii roditori au suferit în unele locuri din cauza frigului excesiv din iarna de până acuma.

Producțiunea agricolă în România. — După ultima statistică întocmită de serviciul statistice generale din ministeriul români de domnii asupra întinderii și producțiunii culturale agricole în întreaga țară se constată că s'au cultivat:

Grâu 1.486,485 hectare, sēcără 172,816 h., orz 507,777 h., ovēs 421,137 h. porumb 2.181,855 h., mei 98,517 h., hrișcă 1507 h. rapița 223,889 h., în sēmăntă 31,243 h., mac 266 h., mazăre 4297 h., bob 638 h., linte 678 h., cartofi în teren propriu 11,507 h., sfeclă 6314 h., tutun 4051 h., anison 114 h., varză 7185 h., cēpă 4772 h., castra-

veți 2207 h., alte legume 4755 h., pepeni galbeni 3081 h., pepeni verđi 8067 h., finațe artificiale 81.761 h., naturale 541.161 h., vii 141.714 h., liveđi de pruni 88.432 h. În total s'au făcut 5.979,147 h. culturii agricole în întreaga țară.

Dacă am face o recapitułație pe categoriile de culturii găsim: cereale 4.770,094 h. oligeonose și textile 273.173 h., leguminose și tubercule 51.286 h., plante industriale 10.558 h., grădinării 19.967 h., finațe 602,962 h. și sădiri 221.146 h., mijlocia la hectar pentru porumb a fost 111.

Din Dobrogea. C. Luca Ionescu, prefectul județului Tulcea, făcēnd o inspecțiune în tot județul și convingēndu-se că în multe comune țeranii plugari nu găsesc pământ să muncēscă, din cauză, că l'au acaparat numeroși funcționari, a adresat suprefecților o circulară, prin care-i invită se-i înainteze câte o listă cu numele acelor primari, notari, consilieri comunali, picheri, etc. cari cultivă pământuri de ale statului, fie personal, fie prin interpuși, în folosul lor propriu și în paguba țeranilor plugari, spre a avisa mijlocele necesare de stărpirea acestui abus.

Dunărea de jos. De la Galați în sus Dunărea este liberă de ghețuri. Bucata de ghiață, care era prinsă la cotul Pisiceii, s'a rupt, și luată de curent a fost dusă până în dreptul Tulceii, unde s'a prins din nou. Se crede, că astăzi sēu mâne Dunărea se va curăți de ghețuri și astfel navigațiunea va începe. Vapórele, cari sunt prinse de ghețuri în docurile din Galați, vor rămâne încă câte-va țile. de óre-ce ghiața este încă foarte grosă. Țilele acestea se vor începe lucrările pentru a se tăia o parte din ghiața, ca astfel vapórele prinse în basin să încerce o eșire la Dunăre.

Bătăile în armata română, de când cu noul decret regesc, au început să fie cu rigóre pedepsite. Foile de dincolo anunță, că caporalul Niculescu Constantin, din reg. 1 geniu, a fost degradat și mutat în reg. 20 Teleorman, drept pedepsă pentru lovirea inferiorului.

Consumația zaharului. În anul 1901, s'a consumat în lumea întreagă 75.000.000 tone zahăr. Națiunea, care a consumat cantitatea cea mai mare (2.300.000 tone) este republica Statelor-Unite. Anglia vine în rândul al doilea cu o consumațiune de 1.850.000 tone. Media consumațiunii pe cap de locuitor pentru principalele țări, în kilograme a fost următoarea: Anglia 40,5; Statele-Unite 30,3; Elveția 27,8; Olanda 2; Franca 16,2; Germania, 13,9; România abia 2,8! zahărul e prea scump în România! Trebuie să se ia mēsuri de eștinire.

Din Hēlchiu ni-se scrie: „În urma scirei publicate despre alegerea noului comitet parochial și a epitropiei bisericesci întēmplată în comuna Hēlchiu, țin a constata următoarele: Alegerea s'a făcut sub

presiune. Parochienii n'au putut să-și dea votul lor la unii din acei membrii, cari prin faptele lor din trecut au știut să mărăscă vađa bisericeii din comuna noastră. Din contră, s'a petrecut un fapt cam curios. Mai întâi la constituirea biroului, parochul-președinte a propus ca bărbați de încredere ómeni, cari n'au întrunit încrederea majorității. Între cei propuși era și un țigan (Mihail Tătuc). Tot așa s'a procedat și la alegerea comitetului pe o nouă sesiune. Pe lista parochului figura și numele țiganului Tătuc, care însă a cădut la alegere față de un Român. Când era să se alēgă al decelea, adecă cel din urmă membru în comitet, d-l președinte éráși a virit între candidați pe Tătuc. El a cădut și a doua óră. La urmă, lucru curios, țiganul Tătuc tot e virit în comitet. Ori-cine póte reflecta, că Mihail Tătuc e om de omenie. Așa e. Dér totuși nu trebuia să se scape din vedere, că e demoralisator pentru ceilalți parochieni, când un neromân ajunge în comitet. Apoi se mai știe, că neorusticii sunt obligați a plăti numai jumătate din datele bisericesci, pe cari le plătesc ceilalți parochieni. Atăta am ținut să spun pentru restabilirea adevărului. Nu e supărător întru atăta faptul acestei alegeri, cât mai mult înprejurarea, că d-l paroch n'a aflat între toți parochienii săi 10 Români, pe cari să-i puie în candidație. — *Un parochian*“.

Un răspuns. D-nii Danilă Șimon și Michail Șimon din Sângeorgiu-de-Câmpie ne rógă să dăm loc următorului răspuns la cele afirmate de părintele I. Bucur în întimpinarea, pe care i-am publicat-o în numărul trecut de Dumineca:

„Nu ne putem mira în de-ajuns de cuvintele on. I. Bucur cu care a întimpinat cele publicate despre isprăvile d-sale într'un număr al acestei prețuite foi. Dēn, sul vorbesc de nisce „tufe“ în cari ar fi ascunși anumiți domni. Noi șcim, că înaintând timpul, înaintēază și spiritul omului, ér în tufe trāesc numai ființe fără rațiune... Se laudă on. d-n Bucur cu meritele, ce și le-ar fi cástigat pentru păstrarea caracterului confesional al școlii. D-să pare așa fi uitat, că al poporului e meritul, din crunte sudori el și-a jertfit obolul pentru susținerea neștirbită a caracterului școlii noastre confesionale. La venirea d-sale în comuna noastră, realitățile le-a aflat la Coste Văsilica, Cucuieț George și alții, e decí în rētăcire sfinția sa când dice altfel. Familia Simon întotdeuna și-a manifestat viul său interes față de biserică și școlă. D-l învățator a licitat în anii espirați locul școlii, însă cu o sumă destul de onestă, 200 corone 20 fileri și cu renunțarea la quinzenalul de 100 cor. Nu a fost așa, d-le Bucur?... Familia Șimon nu s'a făcut prin nimic vinovată de acuzele, pe cari i-le aruncă d-l Bucur. Sub conducerea acestei familii s'a edificat biserică și școlă, când părintelul Bucur era prin Bord. Nu e frumos, nici cinstit lucru a lovi în sanctuarul unei familii, care de mai multe decenii este cunoscută on. public. Încheiem declarând, că n'avem trebuință, ca on. d-n Bucur să ne egaleze datoria sf. bisericeii, căci precum ne-am

jertfit obolul la edificarea ei, așa vom face și la ștergerea acelei datorii“.

Din Țințării ni-se trimite spre publicare următoarele șiruri, despre o „întēmplare“ pentru adevăratata căreia răspunderea cade în sarcina autorului: „Un individ I. R., la sfatul onorabilului nostru paroch, a scos atestat medical pe motivul, că învățatorul L. T. i-ar fi bătut ficia în școlă. Lucrul a ajuns la judecătorie, care însă a achitat pe învățator. Ca să-i fie cheltuelile mai mari, sfinția sa a îndrumat pe piritor la avocat, ceea-ce el a și făcut, ér însuși nechemat se prezentă în ziua fixată înaintea judecătoriei. Aici a trebuit să jóre, ér diurn de călătorie nu i-s'a lichidat nimic. Piritorul, pe lângă totă întervenirea avocatului a fost judecat la purtarea cheltuelilor de proces în sumă de 72 cor. Casul e simptomatic și nu mă pot mira în de-ajuns, ce motiv l'a îndemnat pe sfinția sa a da astfel de sfaturi „părintesci“ unui credincios al său contra învățatorului? — X.“

Tinerimea română din Brașov (Scheii-Costă) invită la petrecerea populară împreună cu dans, ce o va aranja Sămbătă, în 15 (28) Februarie 1903, în sala cea mare de la „Schützenhaus“. Începutul la 8 1/2 óre sēra. Prețul de intrare: De persónă 1 cor. Biletele vëndute înainte à 80 bani. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea sodalilor români sēcaci și pentru înmulțirea bibliotecii societății sodalilor români din Brașov. Bilete înainte se află de vëndare la comitetul aranjator. NB. Ofertele marinimose se primesc cu mulțămítă și se vor publica.

Program: 1) Musică. 2) „Coróna Moldovei“, marș de N. Popovici. 3) Musică. 4) Declamațiune. 5) „Doina Olteanului“, de Th. Czerny. 6) Musică. 7) Declamațiune. 8) „Tócă....“ sērbă de I. Vidu. 9) Teatru: „Drumul de fer“ comedie într'un act de V. Alexandri. Rolurile le au: D-l Chr. Frunză, d-șora M. Lungu, d-i N. Furnică, I. Vlaicu, I. Vili, d-șora A. Lungu, d-l D. Manu.

Concert. Duminecă, în 22 Februarie muzica comunală va da o sērată musicală de soliști sub conducerea capelmaistrului Max Krause cu următorii program: 1) Carmen-marș de Bizet-Sommer. 2) Concert uvertură „Die Schlange“ de C. Weith (nou). 3) Fantasia română „Între brađi“ pentru violină (d-l maiestru de concerte Dietzman) de Dinicu (orchestrată de M. Krause). 4) Der Zauberer de Nil. Fantasia de Herberth. 5) Airs hongrois pentru două flaute (domnii Altdorfer și Ranner) de Doppler (orchestrată de M. Kraus) 6) Das Stráussli-Fantasia pentru fligelhorn (d-l Krofta) de Hoch (nou). 7) Die süßen Mädl'n-vals din opereta Das süsse Mädl de Reinhardt (nou). 8) a) Der Klappenstorch, polca de Kahut, b) Der Specht-mazur de Kahut — pentru Xilophon (d. Unterreiner) (nou). 9) So hats der Wiener gern-pot-

mai mare dragul s'o privesc. Scriniciobul era tras cu iuțēia de flăcării cei mai voinici.

Din când în când se oprea și glasul camarășului: „Loc de giaba,“ se auđia mai tare decăt cobza lui Platon și scripea lui Vasile Ursaru.

Trunchi de fag și de stejar ciotoros, scoboriți din pădurea Jorii, care se tăiasse ierna trecută, slujeau de scaune bărbaților însurați și femeilor măritate, care își priveau feciorii și fetele cum jócă în horă.

Moșnegii și babele pe la umbra gardurilor își povesteau cum se schimbaseră unele obiceiuri de pe vremea lor și întēmplări de pe atunci; ér jupânul Ștrul crășmarul și cu doi nepoți ai lui cărau cu ólele la vin celor ce voiau să facă chef deplin în ziua aceea.

Lângă pórtă țérinei, copiii formau o deosebítă petrecere băeții jucau mingea ér fetele privindu-i și pe rēnd câte doi trei băieți culegeau stēvie, o duceau pentru un scrānciobul și luau câte un gologan de la camarăș cumpērau roșcove și veneau să le împartă cu tovarășii lor de joc.

Sórele era pe la tóca, despre deal venea un moșneg aprópe ghebos, uscat la față de slab ce era, pērul din cap și din barbă par'că nu fusese nicí odată decăt alb ca omētul. După căutătura lui se arăta că nu vede bine. Se apropie de horă, și apoi rāzimēndu-se în bēț oftă din greu, privi în toate părțile, porni înainte și se aședă pe o rădēcină ce era mai la o parte.

Veniră vre-o doi moșnegi pe lângă dēnsul, îl întrebară de unde vine și el le spuse că de la Bērlad și se duce la Pungești că acolo e de locul lui. Nimene nu bănuia că e alt-fel de cum spunea dēnsul.

Din vorbă în vorbă intrēbă decă sunt departe Orgoescii, căci are acolo un pretin, pe care îl cunósce de pe când au eșit sorții întâi, că îl cunósceuse la Galați într'o iernă căci se duseră aprópe o lună la același han și îl chema Iorgu Dimie.

Unul din moșnegi mai guralii îi răspunse îndată: N'ai avut bun noroc la pretin: Iorgu de care întrebă a murit nevinovat în ocnă, de pe pára unuia de aice din sat, căci Iorgu dór' a fost mare gos-

podar cu noi aice în sat, uite colo, arătând cu mâna. a fost casa lui de zestre, și páráșul lui i-a fost dat foc casei și i-a ars cu nevasta împreună și tot ce mai avea Iorgu și apoi tot el a mărturisit că a vēđut pe Iorgu punēnd foc, și bietul Iorgu, cum e judecata omenescă, a fost dat la ocnă pe viēță. Mai pe urmă l'a ajuns bătaia lui Dumneđu și pe pirăș, ajunsesse réu de tot și la césul morții nu-i putea -și sufletul, a chemat pe popă de s'a spovedit și a spus că e nevinovat Iorgu lui Dimie; el a dat foc casei, el a pus verigele la ușă ca să ardă și Frásina cu tot ce aveau în casă, el l'a îmbătat pe Iorgu și l'a dus lângă coșer și astea tóte, numai și numai ca să cadă vina pe Iorgu și să-l vadă pus la ocnă.

Umblat-a bietul popă în toate părțile spunând cum i-se spovedise lui ucigașul dér nu l'a cređut nimenea, și decă a vēđut el cât e de rea lumea s'a lāsāt de duhovnicie, s'a dus la Vlădică la Huși, i-a spus că decă nu i-se crede vorba lui de duhovnicie, apoi el nu mai vrea să fie nicí popă, a venit înapoi cu pērul tuns și cu barba

rasă de bunăvoie, s'a îmbrăcat ca noi, și a vēndut casa din sat și s'a mutat pe délul Bogdăniței unde avea prisacă și ședea acolo de nu da prin sat de câte două trei óri pe an și atunci de câte o mare nevoie.

Avea doi ficioři în seminar cu gând să-i preotēscă, i-a luat și i-a dat la alte treburi prin străini și a đis că mai bine la vaci decăt preoți în lumea asta blāstămată.

— Măre, cum îl chema pe ucigaș? întrebă străinul.

Costache, răspunse moșnegul oel ce povestise.

— Costache al Croitorului!? isprăvi întrebând.

Ochii moșnegilor din sat se holbară de-odată asupra lui; ér el scoțēndu-și de pe cap o căciulă veche și jārcoită, își sterse fruntea cu máneca, oftă și đise: „Din câte mi le-ați spus e păcat numai de bietul popă căci și-a pársit darul de geaba, căci cum-pēna lui Dumneđu e mai drēptă decăt cea omenescă.“

— Eu sunt Iorgu lui Dimie, m'am purtat bine la ocnă și m'au dat drumul

pouri, de Drescher. 10) Iagd-galopp (nouă) Inceputul la 8 s. Intrarea 60 bani. Duminecă repetiție generală a societ. filarmo-nice.

300 medalii au primit micii cultivatori de flori cărora anul trecut negustorul c. și r. de seminte Ed. Mauthner li-a dăruit cepe de hyacinte din cari au reușit să cultive splendide esemplare de flori. Distribuirea medalilor și împărțirea gratuită a 5000 de cepe de hyacinte (puse în ôle) printre copiii de școlă a avut loc Duminecă trecută în curtea de seminte din strada Rostten biler. Acosta jertfă îndreptată într'acolo, ca ferestrele tuturor locuitorilor capitalei să fie împodobite cu flori și să provôce interesul copiilor pentru nobil și frumos, merită laude. Negustoria de seminte c. și r. a lui Edmund Mauthner, care era una dintre cele mai mari negustorii din Europa, va împărți în luna Maiu din nou câte-va mii de palmieri pentru copii de școlă, în Septemvrie va aranja o expoziție de palmieri. Cu această ocazie atragem atențiunea amatorilor de flori asupra catalogului bogat ilustrat al negustoriei c. și r. de curte Edmund Mauthner, care se trimite gratis și franco.

O minune este efectul extraordinar ce-l are asupra celor ce suferă de soldină și reumatism folosirea renumitei alifii a lui Zoltan. Bolnavii, cari suferau de 10—20 ani și întrebunțau diferite doftorii și băi fără rezultat, s'au vindecat după câte-va fricțiuni cu alifia acesta. Sticla costă 2 cor. în farmacia lui Bela Zoltan din Budapesta.

Lecții din limba franceză dă o profesoră diplomată de origine franceză atât din gramatică, cât și din literatură și conversațiune, cu prețul forte eștin de 1 cor. pe o oră, atât în locuința respectivului, cât și acasă la D-sa. Detalii în Villa Kertsch, la camera Nr. 12.

Cuvânt funebru

rostit de asesorul N. Ivan la înmormântarea regretatului Dr. Daniil P. Barcianu, răposat Lună sêra în Sibiu.

Domne, Domne, nu cu mânia Ta ne certa pe noi, și nici cu iușimea Ta să ne mustri, că săgețile Tale s'au înfipt în sufletele noastre.

Ps. David 37.

Esc. Votră, I. P. S. Stăpâne!
Jalnici ascultători!

Ispitit'am scripturile și sdrobotit de durere până în adâncul sufletului, n'am aflat modru să dăm expresiune durerii noastre nemărginite, decât esclamând cu prorocul David „Domne, Domne, nu cu mânia Ta ne certa pe noi“.

E sfâșietore priveliștea ce se petrece sub ochii noștri, e grozav să vești cum trece unul câte unul la cele vecinice din cei mai aleși fii ai neamului nostru — și ce gol și pustiu lasă în urma lor!

după două-șeci și opt de ani. Am eșit aproape de un an, dăr am stat să-mi mai crescă părul și să-mă mai deprind cu lumea Nevinovat am fost pentru fapta care m'au osândit, dăr m'a pedepsit Dumneșeu pentru-că eu am vrut să ucid pe Costache al Croitorului, eu l'am băgat în paie, cu banii lui am făcut nunta și să nu mă credeți că eram mai bucuros când trăiam înainte, de cât când am fost în ocnă.

— Când vedeam pe Costache îni venea în minte minunea ce o făcuse D-șeu cu dânsul și mă îngrozam. Ceialaltți trei flăcăi, cari fuseseră în tovărășie cu mine să-l omorim, au fost mai bunți lui Dumneșeu, i-a socotit mai puțin vinovați decât pe mine. Unul a murit chiar ierna aceea într'o grôpă lângă podul Gociului, troenit în omăt și l'au găsit în primă-vară pe jumătate mâncat de câni; altul s'a spândurat a doua toamnă în pădurea Prunii, că era bolnav de roșată și altreilea în ziua de Paști din biserică l'a apucat bôla cea rea și i-a luat gura, o mână și un picior și s'a chinuit trei ani până a murit și dânsul.

— Vedeam bătaia asta a lui D-șeu și îni așteptam și eu cêsul și vre-o môrte grôznică, dăr pe mine m'a mai îndurat multă vreme; mi-a trimis darul beției, din care pricină trăiam rău cu nevasta și am vedut'o morman de cenușe cu totă casa și zestrea ei, Dumneșeu să-l ierte pe bietul

Avem puțin bărbat devotați cu tot sufletul lor intereselor publice, și între acești puținți, loc nedisputabil și de frunte a ocupat colegul și preștinul nostru Dr. Barcianu.

Inzestrat cu cunoscințe bogate și te-meinice, dărut cu o crescera alêsă, — bărbat cu caracter firm și calități eminente, era chemat să dea vieții noastre culturale o direcție sănătôsă și să tragă brazde afunde în ogorul național întelenit.

Și în mijlocul lucrării sale, la etatea cea mai frumoșă a vieții sale, etă că vine săgăta cea omoritoare și-l culcă la pământ. Clopotele bisericilor sună a jale — pôte mai jalnic ca niciodată.

Școlile noastre românesce au arborat stindardul negru, învățatorii stau îngându-rați și încremențiți, buzele lor au amușit pe catedră, la vestea îngrozitoare ce le a sosit.

Er noi, colegii săi și preștinți, aș ni ni nu ne putem da sêmă de imensa pagubă ce ni-o cauzăză departarea lui atât de timpurie din mijlocul nostru.

Corôna durerii, de ce să o ascundem, s'a sălășluit însă în inimile și sufletele a 6 ființe nevinovate, a 6 prunci drăgălași și curăței, cari cu inimă cernită și cu lacrimi în ochi înecunjură sieriul iubitului lor tată, a acelor cari de aș ni incolo nu mai au nici tată — și durere, de 8 luni de zile nici mamă. — Se pôte închipi un mai mare desastru ca și acesta? — Cine se va puté găsi, care pe un moment și fie în stare să verse balsam vindecătoriu pe inimile atât de greu rănite?

Cine decât Tu Domne al puterilor, care tôte le poți îndrepta spre bine.

Tatăl vostru, să sciți dragii mei, nu vă lasă averi și comori după cari n'a umbat, vă lasă însă drept moștenire un nume mai curat ca aurul și nepătă, vă lasă faptele sale săvârșite în viața publică, vă lasă sute de preoți și învățatori crescuți de el — și înzestrați prin el de la catedră cu cunoscințe frumoșe, cari i-a ridicat la poziții alese și morale și materiale.

Sci-vor aceia — sêu numai o parte din ei, — să se desbrace un moment de egoismul propriu, și copii rămași de Dr. Barcianu — nu vești fi copii nimênui, ci vești fi copii ai unui erou din povești, ai unui mucenic din anii primți ai creștinismului și durerea votră se va alina și vești avé mângâierea, să culegeți și gustați din fructele sămânate de iubitul vostru tată.

Dăr să nu vă încredeti în boeri în fii ômenilor, ci tôte încrederea să vi-o puștiți numai în Dumneșeu — care oertă și mângâie, înalță și smeresc — ca să se vadă atotputernicia lui.

Doctorul Daniil Popovici Barcianu a vedut lumina zilei la Reșinari în Octomvrie 1847 și a fost fiul învățatului paroch și protopop onorar Sava P. Barcianu decorat cu crucea de aur pentru merite preoțesce și literare.

Parochul Sava Popovici, bărbat cu mare trecere, a dat fiilor săi o crescera alêsă, și confratele nostru Dr. Barcianu a terminat cu succes eminent studiile la gimnasiul evangelic din Sibiu, er după aceea cursurile teologice la seminarul nostru arhidieceșan. În anul 1869 — primul an

Costache, el ce a făcut, a făcut numai ca să-și răsbune pe mine.

Pe când vorbea străinul, unul câte unul mai tôte hora se strinsese împrejurul lui. Erau unii, cari îl cunoscuse, sciau tôte întâmplările de pe atunci și se mirau că tare îl mai schimbasese vremea și osândă și Iorgu îi cunoscuse și dânsul, le spusese la unii pe nume, er când isorâvi de povestit rămaseră încremențiți și se uitau la dânsul ca la o vedenie din altă lume.

Iorgu lui Dimie, cum era cu fața cătră răsărit, ridică mâna, făcî semnul crucei dîcînd: „Mulțumesc lui Dumneșeu, că m'a învrednicit să mai fiu și eu om slobod, să mai ved satul meu și să mor liniștit că mi-am usurat sufletul șovodindu-mi și eu păcatele mele.“

Pe când toți erau minunați de povestirea lui, străinul cu pași linți ca ai unui om cu cugetul curat, porni de vale, merse până la mijlocul ieșăturii, își mai făcî o cruce și se aruncă în iazul satului drept în stavilar.

Vre-o căți-va învotatori se aruncară în apă ca să-l scotă, dăr era prea târziu, scăpase la fund.

Lumea îngramădită și ieșătură își făcea cruce și dîceau rënd pe rënd: „D-șeu să-l ierte!“

Bêrlad 1894, Octomvrie.

după absolvarea studiilor teologice — s'a aplicat ca învățator și director la școlă capitală din Reșinari. În primul an de funcțiune a eșelat prin străduințele sale și prin talentul său pedagogic și a atras asupra sa atențiunea Marelui Andreiu. În anul viitor deja a fost trimis la universitatea din Viena ca stipendist al Consistoriului arhidieceșan.

Patru ani a petrecut la universitatea din Viena, Bonn și Lipsca, culegînd ca albina de pe flori miere și suc dătător de viață pentru pororul nostru și pentru școlile noastre, în al căror serviciu și-a pus mai târziu tôte ființa sa.

La 1874 s'a răintors a casă ca Doctor în sciințele filosofice. Marele său protector trecuse la cele vecinice, și neaflînd momentan aplicare în serviciul bisericeș a fost numit secretariu al II-lea la Asociațiune, post, care l'a ocupat doi ani, până ce s'a deschis la 1876 o catedră la seminarul nostru arhidieceșan.

În postul de secretariu II a lucrat împreună cu fericitul George Barișiu, pe atunci secretariu I, și a dat strălucite dovești de capacitate, zel și devotament pentru afacerile publice, și comitetul Asociațiunii numai cu greu l'a absolvat de la oficiul ce-l purtase cu atâtea minte și vrednicie.

Ocupând o catedră la seminarul nostru, a devenit cea dintâiu putere didactică, a devenit sôrele în jurul caruia s'au învêrit tôte celelalte puteri didactice, și și-a câștigat o autoritate neșțermurită între colegii săi din seminar, ba chiar și de la tôte celelalte instituite din patrie, er elevii îl adorau și iubiau pentru profundele sale cunoscințe ce le împărțășia cu o rară bunăvoință.

Modest de la fire, n'a reflectat la înaintarea meritată, a lăsat să-i trecă mulți colegi pe dinainte, și în cinste și în salariu mai mare, deși nimenea n'avea mai mare lipsă de salariu decât el.

N'a cărtit, n'a murmurat, și numai după un pârtr de veac împlinit, la insistența preștinilor săi îngrijați de sănătatea-i sdruncinată, — și la espresa dorință a capului bisericeș noastre, s'a depărtat acum doi ani de la catedra atât de iubită, ca să iee în mâinile-i probate conducerea școlilor populare, să facă o nouă epocă în istoria școlilor noastre, și bogatele și vastele cunoscințe să le pună acum în practică în calitate de referent școlar.

Iubia din tot sufletul școlă, iubia poporul și era un părinte al învățatorilor, a căror autoritate doria să o vadă crescînd, ca să ocupe poziție domnă, onorifică și de frunte în societatea românescă.

Dăr nu i-a fost dat să muncescă mult aci. Prima lovitură de môrte, i-a dat'o sôrtea când înainte de acesta cu 8 luni îi răpi pe a dorata soție, și-l lăsă în cea mai crudă durere...

....Afară de catedra lui iubită, unde 25 de ani a muncit neîntrerupt, a luat parte activă la înființarea școlii de fete din Sibiu, al cărei director a fost, a scris mai multe manuale apreciate de toți pedagogii, a redactat „Fôia Ilustrată“ în 1891 și în urmă „Fôia pedagogică“ împreună cu colegii săi de la seminar, er în 1898, cu ocaziunea a 25 a de la môrtea lui Șaguna, a ținut memorabilul discurs festiv publicat în broșură separată, despre viața și faptele metropolitului Șaguna, discurs care a stors admirațiunea noastră, ca fond și ca formă, și pentru care fericitul metropolit Miron a ținut în fața publicului celui mare adunat din tôte părțile să-l sârute pe frunte și prin aceea să dea expresiune mulțămitei sale pentru lucrarea desvêrșită, pe care nimenea altul nu o putea face atât de elocuent ca învățatul Barcianu.

În iubirea lui neșțermurită pentru neam, ca membru al comitetului național, a luat parte și la viața politică, și a suferit un an în temnițele din Vaș.

Etă o scurtă și palidă schiță biografică din viața sbuciumată a răposatului Dr. Barcianu, a bărbatului care aș ni părăsesce pe vecie.

Se pôte găsi om în societatea noastră, care n'ar fi vêsat barem o lacrimă la aușul vestei triste despre trecerea lui la cele eterne?

Se pôte, ca să nu esclamăm cu prorocul David, „Domne, domne, nu cu mânia ta ne certa pe noi“?

Da, cu alevêrat — perderea noastră în aceste zile grele, este mare — și nesfêșite sunt lacrimile cu care-l înșoțim până la mormânt pe acest fiu al bisericeș noastre, pe acest muncitor onest, pe acest caracter de granit și intrasigent apêrător al limbei noastre în școlă populară, apêrător al limbei în studiu religiuș, al cărui nume vecinic va străluci în viața culturală a poporului nostru...

A 3-a adunare generală ordinară

a „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“.

Trăim în împrejurări nu se pôte mai critice. Deoparte indiferentism, de altă parte materialism cras — sunt notele caracteristice, ce par a se fi înștăpânit într'o mare parte a societății noastre. Curățenia moralului și a onorabilității, încep a deveni lucruri rare între noi. Idealismul, acest scump talisman, decă și este găsit ici colea, dispare în fața tristei realități.

Între asemenea împrejurări cuvine-se, ca eu atât mai vêrtos să reținem unele din lucrurile bune, ce se săvîrșesc pentru binele obștei. Între acestea află a remarca nobilul și creștinescul scop, ce l'au nutrit întemeietorii tinerei „Reuniuni române de înmormântare din Sibiu“, scop ce tinde a da ajutorul recerut și a îngriji de astrucarea cuviinciosă a rămășițelor pământesce ale deapropelului — membru al Reuniunii. Pe lângă acesta, scopul mai îndepărtat: întemeierea unui *asil-orfelinat* pentru săracii și neputincioșii noștri, denotă și el simț de jertfire și împlinirea unei datorințe creștinesce, bine plăcute ômenilor și lui Dumneșeu!

Încât Reuniunea noastră s'a nisuit a se ține de scopurile prefapte în scurtul timp, de abia peste doi și jumătate ani, de la întemeierea ei, reiasă din darea de sêmă, ce direcțiunea ei a făcut Duminecă la 1 Faur n. c. adunării generale.

În acest interval, ea a îmbiat în 29 casuri ajutore, ce se apropie de suma de 3100 cor., și a sporit fondul „Asilului“ la suma de 558 cor. 71 bani, și pe deasupra averea bănescă a Reuniunii, esclusiv fondul „Asilului“, numără aproape 2600 cor. în bani gata și câteva sute cor. taxe neincassate, dăr cari se continuă a se încassa de la Anul nou încôce.

Că de binefacerile Reuniunii au avut parte mai ales cei lipsiți, o dovedesce împrejurarea, că dintre 29 membrii răpoșai nu mai puțin de 18 aparțin clasei muncitorilor economi, mare parte zileri, 3 clasei meseriașilor și numai 8 clasei așa dîse a inteligenței.

Sporul făcut atât în averea proprie a Reuniunii, cât și la fondul „Asilului“ trebuie s'o mărturisim, să datoresce generosității domnului Pantaleon *Lucuța*, căpitan c. și r. în pens., care deși înaintat în vêrstă și deși ar puté să-și petrecă zilele în binemeritata liniște și odihnă, condus de sentimente nobile și de rîvna de a sta în ajutorul poporului, a primit pe lângă alte multe ocupațiuni ale sale, sarcina de director al Reuniunii și în această calitate, a renunțat chiar de la început la remunerația, ce-i compete, în favorul fondului „Asilului“. Acest lucru l'a făcut și secretarul Reuniunii, domnul Vic. *Tordășian*.

Decursul adunării a fost următorul: Duminecă d. a. în fața a numeroși membri întruniți în localul „Reuniunii sodalilor români“, d-l director P. *Lucuța* prin cuvinte calde și binesimțite declară ședînța de deschisă și rógă adunarea ca înainte de a întra în ordinea de dî să esprime condolențele pentru membrii decedați, ceea-ce se face, er după aceea secretarul V. *Tordășian* cetesce raportul general, luat de adunare la cunoscință. Socotelile pro 1902, purtate esact și cu consciențiositate de cassarul Reuniunii d-l Petru *Ciora*, s'au revêdut de comisiunea formată din membrii Iuliu *Bardossy*, Candid *Popa*, Nicolae *Roșca* și Ieronim *Preda*, la a cărei propunere adunarea generală votăză absolutorul direcțiunei și în același timp, la propunerea d-lui C. *Popa*, își esprimă mulțumita și recunoscința sa d-lor P. *Lucuța* și V. *Tordășian*, pentru remunerațiunile lor cedate și pe 1902 fondului „Asilului“.

La punctul propunerii independente: s'a ivit ideea de a se tipări rapôrtele generale și consemnarea membrilor Reuniunii, lucru ce numai în acel cas să se esecute de birou, decă mijlocele vor permite.

Trecîndu-se la alegerea direcțiunii pe un nou period de 3 ani, au fost acla-mați următorii: Pantaleon *Lucuța*, director;

Victor Tordășan, secretar; Petru Ciora, cassar; ér de membrii: Dr. D. C. Barcianu, refer. școlar; Iuliu de Bardosy, inspector școlar în pens.; Dem. Comșa, prof. sem.; Const. Demian, paroch; Ieronim Preda, funcț. consist.; Florea Cruciță, măestru croitor; Nic. Domnariu, măestru cismar; Iosif Marcu, măestru pardositor; Ioan Dușe, măestru cojocar; Simeon Stoită episcop; Petru Stoica și George Arpășan economi.

Eshauriată ordinea de ți, d-l director mulțumește pentru încrederea, de care adunarea a împărțit direcțiunea, și mulțumind membrilor din direcțiune pentru conlucrare — declară adunarea generală încheiată.

Societatea „Psaltul“.

În Decembrie anul trecut s'a ținut adunarea generală a societății cantorilor „Psaltul“. Suntem rugați a da loc următorului raport al comitetului societății, scris de d-nii Zosim Butnariu, președinte și Ioan Suciu secretar cu data de 28 Decembrie 1902 către adunarea generală:

Societatea noastră „Psaltul“ precum vedeți se găsește la începutul dezvoltării ei, căci abia a trecut un an de când s'a constituit pe baza statutelor întărite de Venerabilul Consistoriu arhiepiscopesc și de ministerul reg. ung. de culte și instrucțiune publică.

Ea se poate asemăna cu un copil, care încă nedezvoltat, începe a da din mâini și din picioare, ca să se prindă de obiectele de prin casă, să poată umbla singur pe picioare... și de aci încolo prin deprindere prindând putere din ce în ce mai mare umblă cu curaj fără nici o tēmă.

Ca să se poată asigura existența acestei societăți de bună seamă că are lipsă de sprijin moral și material. Atât sprijinul material cât și cel moral îl pot asigura membrii ei, făcându-și fie-care membru datorința cu care îl obligă litera statutelor — ér de altă parte fiind sprijinită și de bunăvoința tuturor ómenilor, cari țin la biserică, la cântările bisericesti, și peste tot la obiceiurile vechi strămoșesti moștenite din bătrâni — ca model de evlavie și moștenire din generațiune în generațiune.

Comitetul d-vostă de la adunarea generală și până în prezent, a ținut 9 ședințe, în cari s'au discutat diferite chestiuni în folosul societății referitoare la punerea bazei atât cât privește starea materială, cât și cea morală a acestei societăți. Pe decile, cari i-au stat în cale au fost de așa natură, încât nu s'a putut trece peste ele.

Trei pedecă esențiale au fost: 1) Budgetul, a 2-a angajarea unui conducător de muzică vocală, care tot din cauza budgetului nu s'a putut angaja și a 3-a pedecă: unui dintre membrii acestei societăți prea puțină activitate au dezvoltat pentru înaintarea ei, chiar și dintre membrii ei aleși în Comitet încă nu și-au făcut datoria.

Raportul cassarului după cum se prezintă, este o dovadă că mai mulți membrii sunt încă în restanță cu plățile taxelor de pe anul expirat de gestiune, din care cauză și ținerea adunării generale de față a fost amânată până acum.

După cum arată raportul bibliotecarului, s'au procurat pentru bibliotecă câteva cărți și compoziții musicale prin cari s'a pus baza unui început modest al bibliotecii.

Din lipsa de mijloce statutele societății încă nu s'au tipărit, dér a lăsat de s'a litografat mai multe exemplare de statute pentru a se putea distribui pe la membrii înscriși. S'a făcut și un sigil pentru societate care era de trebuință.

Comitetul în ședințele sare s'a ocupat și cu modul de cântare, respective cu ținuta ce trebuie s'o aibă cantorii în biserică avându-se în vedere unificarea cântărilor bisericesti, ținându-se seamă și de prosodica, ce trebuie s'o aibă un cântăreț în cântările bisericesti.

Statutele de care ne este vorba sunt un mijloc, o garanță pe baza căreia această societate poate face progrese frumoase fiind ele (statutele) înțelese nu numai din partea membrilor actuali, dér și din partea tuturor creștinilor de legea noastră, cărora le zace la inimă înaintarea și prosperarea societăților noastre, dezvoltarea și perfecționarea cântărilor bisericesti și precum s'a arătat în cuvântul de deschidere unitărită în cântările bisericesti spre mulțumirea creștinilor, cari cercetază mai adeseori casa lui Dumnezeu.

În fine comitetului nu-i rămâne alta, decât să vă mulțămescă de încrederea cu

care l-ați onorat, și tot-odată să vă rogă — de a-i da absolutul — alegându-se un nou comitet pentru anul următor.

Concurs.

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român publică concurs pentru *Dictionarul toponomastic-geografic al unui comitat locuit de Români în Ungaria și Transilvania.*

Premiul lucrării va fi 500 de corone. Lucrările vor trebui prezentate până la 1 Martie 1904 la adresa prezidiului Asociațiunii.

Secțiunea istorică va censura lucrările intrate și în privința premiării va face propunere ședinții plenare a secțiunilor, care va decide în merit. Premiul nu se poate divisa, ci trebuie dat întreg lucrării celei mai bune, dér Asociațiunea poate intra la învoială cu autorii lucrărilor nepremiate pentru tipărirea lor. Opuștipiat se va tipări pe spesele Asociațiunii în 500 exemplare, din care 100 se vor da în posesiunea autorului. Opuștipiat se va pune în vânzare cu preț potrivit. Secțiunea istorică este însă îndreptățită, ca după trebuință să dispună tipărirea lucrărilor primite și numai în „Transilvania“, organul oficial al Asociațiunii. Numele autorilor să se alăture în plicuri sigilate. Plicul cu numele autorului premiat se va desface după decizia în merit al ședinții plenare a secțiunilor.

Dictionarul de sub întrebare trebuie să conțină toate orașele, satele și cătunele comitatului respectiv și la fie-care oraș, sat ori cătun trebuie să se aducă următoarele date:

1) Numele românesc al comunei (oraș, cătun). Cum fi dic alte neamuri locuitoare în comună? Numele oficială. Ce nume a avut eventual în vechime? Ce legende ori tradițiuni sunt asupra numirii românești a comunei? Descrierea geografică a comunei pe scurt.

2) Numele apelor, insulelor, munților, delurilor și — încât ar fi de interes — să se înșire și, cotele munților și ale delurilor, pădurile, poienele, livezile, văile dintre munți și deluri, cumpenele de ape, drumurile, poteile, cracurile de deluri și numele deosebitelor părți din hotarul comunei. Descrierea geografică a tuturor acestor localități.

3) Locuri istorice. Tradițiunea și legendele despre ele.

4) Locuitorii români ai comunei după numărul, confesiunea și ocupațiunea lor.

5) Instituțiunile culturale românești (biserici, școle, societăți, asociații).

6) Câtă proprietate de pământ se află în posesiunea Românilor (jughere catastrale)?

Datele cuprinse în punctele 4—6 se vor expune lângă numele comunei respective arătându-se tot-odată poziția oficială a comunei (oraș municipal, oraș cu magistrat regulat, comună mare, comună mică), precum și cercul pretorial, de care se ține comuna.

Numirile localităților adunate în chipul acesta se vor așeza și se vor scrie în ordine alfabetică.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 5 Februarie 1903.

O carte interesantă.

Nu cugeta, bunule cetitor, că lucrarea despre care-ți voi vorbi, e ceva roman, ori novelă, nici e colecțiune de poezii populare, nici e vre-o carte științifică ori literară, nu e nici din sfera comercială, ori financiară, și totuși e o carte interesantă, ba pot dice foarte interesantă.

Cartea, despre care voi vorbi se numește „Memorialul reuniunii învățărescilor gr. cat. „Mariana“ din Năsăud“, edată din incidentul serbarei jubileului de 25 ani a activității sale. Perioada I. 1876—1901, compus din încredințarea adunării generale, de comitetul reuniunii. Năsăud 1901.

Vedând, bunule cetitor, întreg titlul cărții, sper, că vei recunoște, că trebuie să fie o carte interesantă, care tractează istoricul unei reuniuni culturale pe timp de ¼ de veac.

Vor fi câte unii, cari vor dice: Ce mai lucru mare, că a existat o reuniune dăscălescă timp de 25 ani? Dér eu nu dic așa, și dimpreună cu mine mulți, ba toți binevoitorii neamului vor dice, că acesta e lucru nu numai însemnat, ci și îmbucurător. Êta de ce:

Au nu vedem, că s'au asociat pentru alte scopuri ómeni cu bani mulți și cu diplome lungi și reuniunea lor a cădut baltă după câți-va ani de vegetațiune; exemplele nu le vom lua de la alții, că avem și noi. D. e. societățile (cari și reuniuni s'ar fi putut numi) comerciale „Mercurul“ din Deșiu, „Comerciantul“ din Bistrița, ba chiar și „Concordia“ din Sibiu, unde erau asociați tot ómeni bănoși și cu mare trecere în societate. Ele după câți-va ani au dispărut și mâne poimâne li-se va fi uitat chiar și numele, încât nu le vor mai pomeni decât cei-ce avură vre-o pagubă din cauza lor.

Dér reuniunea „Mariana“, compusă din dascăli sătesci, decî din ómenii cu puțină dare de mână și cu diplome înguste, reuniunea „Mariana“, a ajuns etatea de ¼ veac și și-a serbat jubileul în mod demn și în memoria celui jubileu a publicat un Memorial vrednic de o societate culturală cum e „Mariana“, și după ¼ de veac, cu puteri probate, siguri de izbândă pășiră acești vrednici apostoli ai culturii ca pe când vor serba jubileul de ½ de veac, să potă dice cu drept cuvânt: „Devisa noastră a fost: Înainte, tot înainte!“ Êta ne-am ținut de ea!“

Dér să vedem ce conține cartea de care vorbim?

După „Prefață“ urmăzește portretul biroului și comitetului reuniunii „Mariana“ la înființarea ei în 1876. Aci vedem fotografiile vrednicilor bărbați, fostul vicar Gr. Moisil, prof. Maxim Pop, și a învățătorilor Cosma Anca, Ioan Jarda, Mihaie Domide, Isidor Titieni, Iacob Pop (dir). Petru Tofan, Iacob Pop (Năsăud) și Teodor Rotariu și vedând aci chipurile lor, prin asocierea ideilor vii la munca lor ca educători și învățători și la imensul număr de elevi eșiți de sub mâna lor, din cari, unii ocupă locuri înalte și cinșite în societate, dér puținii sunt cari să-i întracă în a trăi și munci numai și numai pentru binele și înflorirea neamului, cum făcură ei.

La pag. 5 începe: *Raportul general* despre activitatea de 25 ani a reuniunii „Mariana“, cetit cu ocaziunea jubileului de 25 ani prin secretarul *Clement Grivase* în ședința festivă la 20 Octomvrie 1901 în Năsăud.

Acest interesant Raport, după o scurtă și bine precisată introducere, aduce capitoliu următor:

I. Scurtă privire asupra stării școlilor din acest ținut înainte de anul 1868 (pag. 7—10.)

II. Date referitoare la înființarea reuniunii (pag. 10—11.)

III. Activitatea de 25 a reuniunii în genere (pag. 11—12.) a) *Disertațiunile cetite și pertractate în adunările generale.* De aci vedem, că în total s'au cetit și desbătut 51 de disertațiuni, una mai interesantă decât alta. Aci sunt puse numai titulele disertațiunilor, că de se tipăreau și disertațiunile, atunci Memorialul eșia cel puțin de 10 ori mai voluminos. b) *Conclusele aduse de adunarea generală.* c) *Prelegeri practice ținute în adunările generale.* De acestea s'au ținut 33.

IV. *Activitatea despărțimintelor său a reuniunilor filiale* (pag. 21—33.)

V. *Oficialii reuniunii* (pag. 32—37.)

VI. *Alle evenimente mai însemnate din viața de 25 ani a reuniunii* (pagina 37—41.)

VII. *Raport general anual despre activitatea reuniunii „Mariana“ pe anul 1901* (pag. 42—50.)

Biografia demnului vicar *Ioan Marian*, după numele căruia se numește reu-

niunea învățătorilor din acest colț al Ardealului.

Urmăze: portretele biroului reuniunii; scurte biografii; starea cassei reuniunii; (care la data jubileului era 3251 cor.), Biblioteca (363 opuri); Odă festivă (Pamfilu Grapini); Axiome de la membrii onorari, membrii fondatori și de la membrii ordinari și ajutatori; Conspectul membrilor reuniunii; Scrisori și telegrame din incidentul jubileului. Cuvânt de deschidere și cuvânt de închidere.

Din acesta schițare fugitivă, se va convinge bunul cetitor, că nu am esagerat, când la începutul acestui articol am numit „O carte interesantă“ drăgălașul Memorial, despre care am scris aci. Rămâne se mai spun, că merită să o aibă toți învățătorii români și toți binevoitorii școlii române, și o și pot avé de la Reuniunea „Mariana“ din Năsăud pentru neînsemnatul preț de 3 corone.

În fine o dorință vrednicei Reuniuni „Mariana“:

Dée Dumnezeu, ca buna înțelegere și dorul de muncă să nu slăbescă la membrii acestei valorose Reuniuni, încât — nu numai peste 25 ani, — dér câtă vreme va resuna dulcele grai românesc în colțul nord-est al Ardealului, câtă vreme Someșul va duce cu undele sale cristaline ecoul doinelor noastre prin țară la vale, atâta vreme să scie nēmăl nostru de pretutindenea, că în acel colț al Ardealului există o sentinela neadormită, care veghiază asupra dulcelui nostru grai național și că acea sentinela este reuniunea „Mariana“, care a adunat pe învățătorii români ai celui ținut, căci toți umér la umér, strînși ca un snop de spice aurii, ei, fala acelu ținut, au în mâinile lor sórtea și viitorul limbei și culturii noastre naționale.

I. P. R.

ULTIME SCIRI.

Viena, 21 Februarie. „Politische Corr“ află din Scutari (Albania), că un vas cu pânze pentru Albania, a fost sequestrat la cōsta muntene grănă între porturile Antivari și Dul'egno.

Londra, 21 Februarie. „Daily Mail“ află, că Turcia a mobilizat 16 bataliōne în districtele de la frontiera bulgară. Acela-i diar spune, că o divisiune rusescă a fost mobilizată în Basarabia, ér alta în Crimea.

Literatură.

Secta nazareană este o plagă pe biserică noastră. Combaterea și înfrângerea acestei secte este lucru greu, atât pentru mulțimea învățătorilor ei eretice, cât și pentru încăpăținarea cu care nazarenii (pocăiții) țin la aceste învățăturî bazate pe te miri ce citate fals scōse și réu interpretate din s. scriptură. O ușurare în privința acesteia ofere broșura:

„Dispute cu Nazarenii, I“, ce în mai multe dispute înfrânge învățăturî nazarene. Constă din 4½ cōle de tipar fin, și se vinde esemlarul numai cu 10 cruceri (+ portul poștal) și — încât comunele bisericesti ar cumpăra mai multe exemplare spre împărțire între credincioși — chiar mai ieftin. — *Tipografia și Librăria diecesană în Caransebeș.*

NECROLOG. Cu inima sfășiată de durere, anunțăm încetarea din viață a scumpului și neuitatului nostru soț și tată **Iosif Orbonaș de Vajda-Hunyad**, pretor cercual, deputat sinodal, membru în direcțiunea „Ardelenii“ etc., care și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, împărțit fiind cu sfințele Taine, la 20 Februarie n. a. c. în etate de 63 ani. Rămășițele pămēntesci se vor așeza spre odihnă vecnică, Sâmbătă în 21 Februarie n. la 3½ ore p. m. în grădina bisericii gr. or. din loc. În vezi amintirea lui!

Orăștie, la 20 Februarie n. 1903. *Jalnica familie.*

Petreckeri și dări de sémă.

Năsăud, 8 Faur 1903.

Corpul învățătoresc al școlii fundat. elemen. pop. de băeți și fetițe din Năsăud, a aranjat Duminecă la 1 Februarie a. c. o petrecere cu joc pentru copii, în scopul ajutorării copiilor săraci de la această școală cu cărți, recușite de scris, haine, material pentru lucrul de mână etc.

La începutul petrecerii s'a jucat prin 6 școlărițe piesa teatrală „Surorile“, comedie într'un act, tradusă din limba maghiară prin Stim. d-șoră Virginia Grivase, s'au declamat poeziile: „Limba mea“, „Cântec de iernă“ și „Vântul“ prin alte școlărițe, ér poezia: „La îmbrăcarea școlariilor săraci“, prin un școlar din clasa a IV-a, apoi au urmat trei chipuri vii: „Credința, Speranța și Iubirea“, „Pace și iubire“ și „Când pisica nu-i acasă, șorecii jocă pe masa“, aranjate cu multă pricepere și gust de Mult. Onor. Dómne Angela Pletos, Aurora Ulrich, Cornelia L. Pop și domnișóra Otilia Filipan.

Succesul moral și material al acestei petreceri a întrecut modestele noastre așteptări, mulțumită Onoratului Public, care având în vedere scopul, pentru care se arangază din an în an astfel de petreceri, nu întârzie a ne da tot sprijinul posibil. Venitele în total cu această ocaziune s'au constatat a fi 286 cor. 20 bani, speșele 97 cor. 76 bani. Venitul curat 188 cor. 44 bani.

Cu ocaziunea acestei petreceri, conform conspectului de casă, au fost următoarele contribuiri peste taxă:

Dr. Simion Pop 7 cor. 60 bani, Gregoriu Pletos 80 bani, Bedő Dénes 1 cor., Ioan Danielló 1 cor. 20 fil., Dómna Barbara Larionessi 2 cor. 60 bani, Amos Dărămuș 1 cor. 60 bani, Dómna Anna Sacaciú 4 cor., Ioan Mărgineanu 1 cor., Tiracek Iohann 1 cor. 80 bani, Dómna George Catul 1 cor. 20 bani, d-na Eugenia Catarig 20 bani, d-na Maria Lupóe 1 cor. 20 bani, Iosef Ulrich 7 cor. 20 bani, Mihail Rus 60 bani, Ioan Gheție 2 cor., Simion Catarig 1 cor., Dumitru Tomuța 60 bani, d-na Iosefine Alessi 40 bani, Constantin Moldovan 60 bani, Grigore Micula 2 cor. 20 bani, Ionașe Alesandru 1 cor. 20 bani, Petru Lup 20 bani, Herzum Károly 1 cor., Gavrilă Seucea 1 cor., d-na Márkus Pollak 2 cor., Isidor Pop 10 bani, Zoltan László 1 cor., Alesandru Halița 20 bani, Clement Grivase 1 cor., Dr. Emil Filipan 16 cor. 60 bani, Macedon Linul 60 bani, Ignățiu Seni 1 cor.

Fără a participa la petrecere a binevoit a contribui în favorul acesteia, recumpărându-și biletele următorii:

Lazar Avram 2 cor., Fridrich Müller s. 2 cor., Emil Fetti 6 cor., Dorogi Istváné 2 cor., Vasile Petri 10 cor., Teodor Șimon 4 cor., Ciril Deac 4 cor., Iosef Mihalaș 2 cor., Gavrilă Scridon 2 cor., Egei Lajos 2 cor., Piros Adolf 2 cor., Orenstein Heinrich 1 cor., Nicolau T. Anton 2 cor., Silvestru Mureșianu 1 cor., Elisabeta Pioraș 1 cor., Pamfilu Grapini 2 cor., Dr. George Linul 5 cor., Alesandru Rosiu 4 cor. Corpul didactic își ține de plăcută datorință a esprima și pe această cale, cea mai profundă mulțumită marinimoșilor contribuitori, pentru jertfele aduse în scopul ajutorării copiilor săraci.

Mulțumită și recunoștință datorim în special însă Mult Onor. Dómne: Angela Pletos, Aurora Ulrich și gentilei domnișóre Otilia Filipan pentru aranjarea chipurilor vii; ér d-șorei Virginia Grivase pentru traducerea piesei teatrale.

Ne place a crede, că acest sprijin, ce tinde la ameliorarea sortii școlariilor săraci și astfel la promovarea intereselor școlii noastre, nu se va lua de la noi nici în vi-

itor, căci „Fericirea bogățiilor nu consistă în averile ce le au, ci în binele ce îl pot face cu averea lor“, ȳice Fléchiér.

Corpul didactic.

al școlii fundat. elem. pop. de băeți și fetițe, ca comitet aranjator.

Din jurul Cohalmului, 15 Faur 1903.

On. Redacțiune!

În 30 Ianuarie st. v. a avut loc în comuna Draos o petrecere populară. S'a reprezentat de către tinerimea de acolo piesa „Salon fără pat“, comedie într'un act de Theochar Alexi. Roluri au avut tot numai tineri țărani și fete țrance.

Dintre persoanele cari au luat parte la reprezentarea acestei comedii au obținut mulțămirea publicului asistent tinerul Irimie Bucur, ca meșterul cismar, Ilie Rodinescu, Ana Iosif ca Anicuța fiica lui Rodinescu, George Hêlmu ca George Sulică logodnicul Anicuței, și Ioan Iosif ca rivalul logodnicului Anicuței. A stors aplauze mititica Bucura Hêlmu prin predarea monologului „Prima rochie lungă.“

S'a jucat și comedia „Leac pentru sócre“, de Trocaru, cu bun succes.

Culmea reușitei acestei producțiuni a format-o însă declamarea poeziei „Frumósa Irina“, prin Marióra Radu, cu atât simțământ încât pare că eram martor ocular în timplărilor povestite de poet în această poezie.

S'au cântat de tinerime și câte-va doine și poezii precum: 1) „La o rëndunică“, 2) „Fântâna cu trei isvóre“, 3) „Până când țineam cu codrul“, și s'a mai declamat anecdota „Țiganul împérat“ și balada lui Coșbuc „Nu te-ai priceput“ ér Marióra Radu ne-a cântat solo „Florica“.

Rezultatul moral a fost îndestulitor. Îmi țin de datorință însă a mai accentua că reușita petrecerii din această comună, care e în marginea sêcuimei și care comună e în majoritate sâsescă, e a-se datorii numai și numai învățătorului Dumitru Șica, d-sa nu numai că a instruit pe tineri, dér chiar și aranjarea scenei tot în sarcina dênșului a căcut, ceea-ce m'a prins mirarea, căci cu alte ocaziuni drăuianii sê scieau însufleți altfel pentru scopuri de acestea, a levérat că dintre locuitorii Români partea cea mai mare sunt prin România și astfel se pôte explica încât-va desinteresul. M'a prins mirarea că preotul român de acolo nu s'a arătat de loc, ba nici numele nu i-s'a pomenit prin listele cassarului.

A fost se înțelege după producțiune și joc, care după cum am auđit a durat până în zori.

Viorel.

Petroșeni, 18 Faur 1903.

Concertul împreunat cu reprezentație teatrală din Dumineca trecută (15 Febr. n.), aranjat de corul bisericeii gr. ort. din Petroșeni, sub conducerea esemplară a d-lui Petru Iacob, oficial la minele de aici, a avut o reușită peste tótă așteptarea, atât din punct de vedere material, cât și mai mult moral. Meritul principal al acestei reușite se atribuie cu drept cuvânt d-lui Petru Iacob, care nu a cruțat osteneța, într'u instruirea corectă a coriștilor sêi. În rëndul al doilea merită tótă lauda și domnișórele și domni coriști, cari au dat ascultare glasului conducătorului și tótă strădania pentru a învăța cum se cade. Tot asemenea merită recunoștința și familia parochului nostru.

Dovadă că reușita petrecerii din vorbă a fost deplin mulțamitoare, este publicul numeros și ales, care a luat parte și care era atât de însuflețit, încât, cu puțină excepțiune s'a petrecut în ordinea și armonia

cea mai esemplară până la ivirea zorilor dimineței.

Programul petrecerii a fost următorul: 1) „Logojana“, cântată de corul mixt. 2) Dialogul „Nebunul și Neguțatorul“, rostit de tinerii: Petru Banda și Pavel Medrea. 3) „Nu-i dreptate“, cântată de cor. 4) „Cocoșul“, declamată de Alesandru German. 5) „Ciobanul“, cântat solo de Medrea și repetat de cor. 6) „Peșitorii“, poezie comică declamată de Iosif Furca. 7) „Țiganul și stupul“ declamată de Ioan Vințan. 8) Piesa teatrală: „Dragostea copilărescă“, localisată de profesorul Dr. Siegescu.

Au contribuit peste taxa de intrare d-nii: Vasilie Ianza, pretor 5 cor., Carol Grausam 4 cor., Szócs Bela și Herman Adolf câte 3 cor. Avram Stanca, Nicolae Sanzian, Marcu Ciuciu, Nicolae Socol, Iosef Kekel, Iosif Furca, N. N., Gros Ferdinand și Gros Istvan câte 2 cor., Petru Iacob, Pelger Mih., Nicodim Vancu, Ioan Koman, Laurențiu Stanciu, George Cotrușca, Nicolae (Maria) Susan, Palancsár Iosef, Ulrich Rudolf, Svetozar N., Nicolae Mania și Zudor Karoly câte 1 cor., Kovács Ferencz și Lucaci Lajás câte 60 fil., Dobliciu George și Ioan Iacob câte 50 bani, și Vanta Mih. 20 bani.

Venitul întreg este de 161 cor. 52 bani. Cheltuelile de 101 cor. 38 bani. Venitul curat este de 60 cor. 14 bani, care se va folosi pentru scopul înfrumșetorei bisericeii noastre de aici.

Comitetul parochial cu cel organizatoriu se află plăcut îndemnat a aduce și pe acesta cale on. public participant și contributor, profunda sa mulțamită și recunoștință.

S.

Despre darurile urzicilor.

Toți mâncăm aceste buruieni, mai cu sémă când încep să rêsară primăvara, fie gățite cu carne, fie de post, dér mai nimeni nu cunoșce proprietățile lor folositoare.

Urzica este o plantă, ce creșce cu îmbeșugare prin locurile pârășite pe lângă garduri, prin livezi și aiurea, darul ei de a face pe piele o arsură durerósa întovărășită de mâncărime, se datoresce unor perți subțiri și găuriți, cari dau în o mică beșicuță, la rădęcina lor, plină cu un fel de apă arđetóre. Acești perți decă se rup în piele, lasă puțin din apa arđetóre care e plină de mâncărıcı. Această buruiană în vechime se bucura de mare trecere, fiind folositoare în mulțime de bóle.

D-rul Agner de Stokolm, a aflat că urzica mai are și mult fer și tanin, și prin urmare ar fi fórté bună în lecuirea lipsei de sânge (anemiei.) În adevér el a încercat la un mare număr de bolnavi, căpéténd lecuiri a sângelui stricat, care duce pe un tiner la sfêșit réu.

La coriu sau po'ar (rugeolă) când roșeța întârđie ca să iêsă, seu nu a eșit bine, vestitul Dr. Trausseau de la Paris, stătuesce ca să batem cu urzici pielea bolnavului de 2 seu 3 ori pe ȳi, și va face numai decât minuni, ușurându-i și tusea și náduful. Poporul mai întrebuinteaza báta de urzici și la durere de incheieturi (reumatism), și de cele mai de multe ori îi folosesece.

Mustul din urzici este un leac popular fórté bun contra trépăduului și scurgerilor de sânge câte 50—150 grame pe ȳi, luat mai multe ȳile de-aréndul. Mustul din urzică, a fost

întrebuintat cu bine în contra bubelor și pistruiilor, câte jumétate de gram pe ȳi.

În fine rădęcina de urzică se mai pôte întrebuinta cu folos și contra căderii părului, întrebuintând 200 grame rădęcina de urzică, tăiată măruntel și fierbându-o bine cu un litru de apă și jumétate litru oțet, ér după-ce s'a récit, se strecórá, și cu această apă se frécă bine capul în fie-care séră, înainte de a se culca.

Fiertura de urzică este mai bună și la spălarea rănilor și a bubelor. Êta decă cum o buruiană așa de cunoscută are atâtea leacuri în sine la atâtea bóle, și bună prin urmare chiar gățită ca mâncare.

Întrebuintarea e ușoră, puțin costisitoare și de folos.

(„Alb.“)

Dr. Constantin An. Macri.
Foltescu-Covurleia.

Stejarul.

Sérmanul stejar dispere. Regele arborilor este persecutat în tóte părțile El, care este atât de prețios, e tăiat fără prevedere.

A învins anii, a învins intemperile ce aduc secolii; nisce topóre însă, în o jumétate órá distrug o întregă operă, distrug rostul muncii unei vitalități îndelungate.

Și înmormântarea lui atât de puțin pióșă!

Este dus departe în țeri străine, departe de solul ce l'a născut. Departe de țera ce l'a hrănit și pe care e firesc să o servescă și după mórte; el va servi nisce ființe, ce n'a cunoscut nici odată.

El binecuvânteaza focul, care va distruge chinutele-i rămășițe.

Acum móre... În jurul lui vede un gol nemărginit. Puetii, ce el a născut, sunt deja năpădiți de buruienile, ce-au crescut în urma tăierii arborilor din juru-i, și el scie din îndelungata-i esperiență, că într'o asemenea situație copiii lui nu vor creșce niciodată.

Cât e de tristă sórtea să mori fără urmași... și totuși la picioarele sale toporul își urmésză, fără șovăire, opera-i funebre!

Nu departe de dênșul prietini sêi de copilărie se rostogoleșce. Aceia, cu cari se învățase a-și face traiul, unul câte unul mor și fie-care căđetura îi măresce și mai mult mahnirea, ce-i produce apropiatul lui sfêșit.

Stejarul însă acum, când vede poiană mare în juru-i, doreșce singur mórtea, ar muri de tristețá de la sine, decă nu l'ar omori acum toporul la picioarele-i.

În aceste scurte minute el își vede viața lui întregă. Ce bine era odată când creșcea prin crengile părinților sêi, cari îi făcea loc, murind cu încetul. Deși era cam strins din tóte părțile de semenii lui, dér m-rgea bine, căci era favoritul.

El móre acum, în jurul lui arborii frumoși, mor și ei. Pe ioc, pe colo însă rămân nisce stârpituri de care pădurea își bătea joc odată și în care el nu are nici o speranță, că vor fi în stare să regenereze locul rêmás gol.

Din departare vântul îi dá vești rele.

În tóte părțile pădurile de stejar se distrug, tovarășii lui iubiți mor în tóte părțile. Caré nenumérate le duc trupurile la gări, la porturi.

Și dênșul se întrebă: ómenii aceștia, cari mă omórá pentru a mă duce departe, pentru a satisfacé trebuințele altor ómeni, ce scop au? Ce le-am făcut noi órá, că ne urész ei?

Pentru
Sesonul de bal
au sosit un asortiment mare de
NOVITĂȚI.

Crêpe de Chine brodate
și **Robe de Mousselin,**
mai departe Peretule și Robe cu fluturi Gaze,
Crêpe de Chine și Mousseline, în tóte colorile și
cu tóte prețurile.

Pentru alegerea Novităților este un despărțământ separat luminat electric peste ȳi.

Mostre pentru provincie se trimit la cerere.

Magazin de mătăsărie
Szénásy, Hoffmann & C-ie.
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Trăind cu dănsii atâta timp, învățasem să-i iubesc, frați de ai mei îi consideram, căci deși e deosebire mare între noi, dăr același pământ ne nutrește. Și când dănsii se adăposteau pretinse sub umbra mea și când dragostea lor găsea locaș priitor sub ramurile mele, ce mândru eram. Pe atunci iubirea-mi pentru ei se mărea din ce în ce mai tare, crângile mele tremurau de plăcere și poezii lor cântau armonia ce e în univers.

Dăr nu... nu eram ambițios să trăiesc cât lumea, visul meu era ca în juru-mi să ved cel puțin pe acei, cari să mă urmeze, cari să formeze pădurea.

Și dorul meu era ca corpu-mi măcar, să rămâie pe lângă omenii, pe cari i-am vădit născându-se și cu cari am îmbătrânit de-odată.

Cel puțin eram mângâiat cu atâta, căci e grozav de trist să mori fără nici o mângâiere.

Dăr simt, că tulbură totul în juru-mi, cum plaiurile depărtate dispar, cum mă întunec. Și nu știu, ce să mai țin în această clipă din urmă, decât trebuie să mai blestem pe acei ce mă omorâ... Să-i blestem?! Dăr blestemul va veni de la sine. În viitor nu vor mai avé lemnul trebuincios vieții lor!!!

Și cu sgomot mare arborele, ce avea mai mult ca două secole, se prăbușese. Văile de la un cap la altul al pădurii răsună și 'n urmă tăcere de moment se face... Pădurea e taiată totă.

(„Revista Pădurilor“.) I. A. Candiani, silvicultor-ajut dom. Corónsei.

P O V E Ţ E.

Metodă nouă de a uda. În grădinile din Statele-Unite s'a încercat de curând o metodă nouă de udare, care a dat rezultate bune. În loc de a răspândi apa pe suprafața pământului, ea se aduce la nivelul rădăcinilor printr'o canalizare pătrunsă de găuri. Canalizarea e îngropată la o adâncime în legătură cu lungimea rădăcinilor; o cana (robinet) regulează debitul apei în canalizare, care posedă găuri cu atât mai numeroase, cu cât plantele sunt mai apropiate. Greutatea legumilor udate astfel a fost cu 15 la sută mai mare ca aceea a legumilor udate după metoda veche.

Vinul roșu turbure se poate limpede în modul următor: La 100 litri de vin, batem două albușuri de ou, le amestecăm bine în două urciore de vin și turnăm totul în bute. Vinul îl amestecăm bine cu un lanț curat. În curând se va limpede și apoi îl tragem în alt vas.

MULTE ȘI DE TOPE.

Pentru ce cântă găinile.

Mai tot-deuna se crede, că găinile cântă după-ce ouă, pentru a se înveseli de feroicul eveniment. Este însă o eróre, căci găina n'are interes să atragă privirile inamicilor asupra urmașilor săi. Cântecul e un obicei din epoca când găina traia în stare săbatică. Găina care oua se depărta de cârd, pe urmă, după ouat, se depărta de ouib, ca să nu-1 espue la primejdie, a: oi cânta ca să cêră cocoșului poziția cârdului și acesta îi răspundea cu glas sonor.

Ciment Japonese.

Până în anii din urmă, Japonia își lua din Europa cimentul necesar construcțiilor sale; acum, această țară, fabrică un ciment escelent, pe care îl exportă în China, Corea, Siberia și Filipine. Acest ciment, adăogat cu 33 la sută cenușe vulcanică, formeză un produs de frunte pentru construcțiile sub apă. Putem prevedea că, într'un timp scurt, acest ciment se va aduce în Europa! Va omori chiar fabricile din România! Deja exportul se urcă la 1 și jum. milion lei.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cafea bună. Care dămnă nu se ține mândră, când pôte se pună o cafea bună pe masă? Pagubă însă, că și cel mai bun soi de cafea se strică prin adausuri de calitate próstă, punându-se apoi vina tot pe cafea. Caféua Kneip de maltă a lui Kathreiner se pôte recomanda ca cel mai

gustos și totodată mai ieftin adaus la caféua de bóbe, precum și ca cel mai bun surogat al acesteia. Prin o metodă particulară a lui Kathreiner capătă caféua Kneip de maltă a lui Kathreiner plăcuta aromă a cafelei de bóbe, ceea ce o face mai domlă și mai igienică. Cel-ce vré să-și asi-

gure avantajile unui Kathreiner veritabil să fie la cumpărare, în propriul lui interes, cu atențiune la pachetele originare cu numele „Kathreiner“ și marca de apărare „Parochul Kneip“. Ceea-ce să vinde cu cumpăna drept cafea Kneipp e totdeuna orz ordinar séu maltă de bere, dăr nici când Kathreiner.

„SĚLAGIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Jibou (Zsibó).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii, „SĚLAGIANA“ societate pe acții, în virtutea §-lui 19 din statute se invită la a

V-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Jibou (Zsibó) la 14 Martie st. n. 1903, la órele 10 a. m. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Esmiterea unei comisii pentru verificarea protocolului.
2. Raportul direcțiunei și al comitetului de supravăghiere asupra bilanțului.
3. Stabilirea bilanțului, distribuirea profitului curat și fixarea dividendelor.
4. Fixarea prețului marcelor de prezentă.
5. Alezarea unui membru în direcțiune.
6. Propunerile prezentânde în sensul § 32 din statute.
7. Alegerea mai multor firmiști.

Jibou, la 7 Februarie 1903.

Direcțiunea.

Se atrage atențiunea D-lor acționari la următoarele dispozițiuni din statute:

§. 22. La adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor, și ca atari cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală au depus acțiunile lor, eventual și documentele de plenipotență la direcțiunea institutului respective la locurile desemnate de direcțiune. Acțiunile depuse la locurile desemnate, se vor lua în considerare numai în cât rezervalul despre depunere, cel mult în ziua premergătoare adunării generale s'a depus la institut.

§. 23. Dreptul de vot se pôte esercia în persoană ori prin plenipotențiat, care însă numai acționar pôte fi. Minorenii se represintă prin tutorii naturali ori legali, curanții prin curatorii, corporațiunile morali prin plenipotențiați. În aceste casuri reprezentanții pot fi și neacționari.

§. 24. Acționarii au în a lunările generale până la număr de 5 acții — după fie-care acțiune — de la 5—10 acțiuni după două: — de la 10 acțiuni în sus tot după 5 acțiuni un vot. Totuși mai mult de 20 voturi nu pôte avé nici un acționar.

În ședința plenară direcțională ținută în 7 Februarie 1903 et n. pentru locuri de autenticitate în scopul depunerilor acțiunilor pe durata adunării generale s'au desemnat (ales) institutele de credit și economii: „Albina“, „Victoria“, „Silvania“, „Economul“, „Patria“, „Someșana“, „Oravițiana“, „Bihoreana“ și „Chiorana“.

Contul bilanțului

ACTIVE:			PASIVE:		
	Coróne	fil.		Coróne	fil.
Cassa în numărar	5840	19	Capital social . . . . . C. 180000—		
Cambii . . . . . C. 319891.17			„ „ . . . . . „ 7328—	187328	—
„ cu acop. hipotecară „ 132621.—	452512	17	Fond de rezervă.	17488	34
Credite hipotecare	75918	—	„ „ pensiuine	3423	36
„ de cont-curent	55252	—	„ „ binefaceri	72	—
Efecte	4700	—	„ „ perderi	111	58
Realități	20115	73	Depuneri spre fructificare	209102	41
Giro-conto la banca Austro-Ungară . .	238	42	Reescompt.	173966	—
Cheque-conto	649	56	Dividendă nerid. pe anul 1899 C. 50—		
Mobilier. . . . . C. 1089 33			„ „ „ „ 1900 „ 60—		
10% amortisare . . . . . „ 108.93	980	40	„ „ „ „ 1901 „ 150—	260	—
Interese transitorii restante	4547	44	Interese transitoare anticipate	8594	01
Debitori.	1604	24	Creditori	2558	07
			Profit	19454	38
	62.358	15		622358	15

Contul Profit și perderi.

EȘITE:			INTRATE:		
	Coróne	fil.		Coróne	fil.
Inter. de depun. capitalisate C 10103.80			Interese dela cambii	34525	88
„ „ „ ridicate „ 753 58	10857	38	„ „ hipotecare	5779	36
„ „ reescompte	12498	68	„ „ cont-curent	4212	62
„ „ fondului de rezervă	625	—	„ „ efecte	90	—
Contribuțiune . . . . . C 3001.08			Chirie	1060	—
„ după int. de depuneri „ 915.51			Provisiuni și diverse	15065	38
„ „ realități . . . . . „ 91.—	4007	59			
Marce de prezentă	1094	—			
Salare și relut de quartir	6349	84			
Spese curente și porto	5737	44			
Amortisare, 10% din mobilier	108	93			
Profit	19454	38			
	60733	21		60733	24

Jibou, la 31 Decembre 1902.

Emeric Pap m. p. director-eseclutiv.

Iosif Orga m. p. contabil.

George Pap m. p. președinte.

Vasiliu Mica m. p. vice-președinte.

Ioan Sándor m. p.

Gabriel Cherebețiu m. p.

M. Borbély m. p.

Mihai Pap m. p.

Vasiliu Mureșan m. p.

Dr. Ladislau Gyurkó m. p.

Subsemnatul comitet am censurat conturile presente și leam aflat în deplină ordine.

F. Cocian m. p.

Teofil Dragomir m. p.

Demetriu Cionca m. p.

Dominic Rațiu m. p.

Subsemnata Efrosina C. Munteanu in calitate de tutore legală a minorenilor mei copii, neposedând polițele de asociațiune și contra-asigurare No. 22840 și 22841 contractate de defunctul meu soț Constantin Munteanu, emise de societatea de asigurare „Dacia-Romania“ din București la 20 August 1894 împreună cu chitanțele, referitoare Nrii 128470, 134468, 139367, 145193 și 145194, **le declar prin prezenta de nule și fără valoare în mâinile orî cui se vor găsi.**

1 2 s- / Efrosina C. Munteanu.

XXXXXXXXXXXXXXXXX
 Subscrisul aduc la cunoștința on public, că în casele mele proprii din piață str. Inului nr. 24, **am deschis un RESTAURANT,**

în care se servește diferite miseluri, **mâncări calde,** precum și diferite **beuturi** cu prețuri moderate și serviciu prompt.

Contând la binevoitorul D.-vostă sprijin, mă subscriu cu deosebită stimă

G. Stefanoviciu
 la Ursul negru.

XXXXXXXXXXXXXXXXX

Pianino

negru, elegant adjustat, sunet minunat și **un clavier englezesc** pe tru **concerte** cu repetiție mecanică dublă sunt de vânzare foarte ieftin. (851,3-4.)

Strada Vămei 7, (etagiul I.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

O casă de vânzare.

Casa din Blumena în Strada Spitalului nr. 2, în colț, cu 3 odăi, bucătărie etc. este de vânzare din mână liberă.

Informații se pot lua tot acolo.

4-4.(388)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

— ANUNȚ. —

Subsemnatul are onore să se recomande onoratului public din localitate și împrejurime, ca

primul măestru zidar român
diplomat, în Brașov,

care întreprinde orî-ce lucrări de zidărie nouă și reparaturi, ce cad în branșa acăsta.

Avînd în vedere praxa îndelungată, mă aflu în plăcută poziție de a sat sfice pe deplin ori-ce dorință și a mulțumi pe On. public cu serviciile mele. Promesc și pregătirea de planuri, devise și prelininare pentru orî și cine, fără deosebire de naționalitate, și la cas de trebuință rog pe On. public a mă înscința prin o carte postală, asigurându-l că-l voi mulțami pe deplin.

Tot-deodată rog pe On. oficii parochiale, eforii școlare, carî au de cuget a zidi seu adapta școli, case parochiale și altele, a reflecta la mine. Sunt la dispoziție **ori și când** a da explicațiuni înainte de a se da planurile în lucrare, fără nici o pretensiune de spese de drum

Tot ce se lucrăză este sub conducerea și supraveghierea mea proprie, asemenea orî-ce lucrare luată asupra-mi se face în termenul fixat, fără întârziere și cu preț de tot convenabil.

Rog deci pe On. public pentru sprijinire.

Cu totă stima

IOAN VOICU,
 măestru-zidar,

Brașov, Strada Țintașilor Nr. 2/B.

(304,3-3.)

Spirit denaturat

din fabrica de spirit a firmei Friedrich Czeil și filii, care **are escelentă putere de iluminat** și e foarte **cu spor,** se capetă cu prețul țilei în depositul de ape minerale la

Wilhelm Dresnand,

9-12

Strada Vămei Nr. 23.

De vânzare.

O casă cu teren mare, potrivit pentru un econom sau comerciant, este **imediat de vânzare.**

Informații la administrația „Gazetei Transilvaniei.“ 2-2 (854)

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face orî și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Se vinde

VIN nou de Ardeal natural litru cu . . . . . 36 cr., preste 3 litri cu . . . . . 32 „

precum și

VIN vechiū litru cu 36, 40 și 50 cr.

O încercare va convinge pe fiecare de bunătatea vinului.

Cu totă stima:

Maria Bucur Băncilă,
 pe Tocile Nr. 31.

(781,9-10.)

DEPOSIT de articole igienice. **!** DEPOSIT de mărfuri de gumi din Paris.

J. REIF Specialist, VIENA

I., Brandstätte 3.
 Prețuri curente în coverte închise franco și gratis

Trimiterea în provincie cu Rambursă.
 Discreț à K. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

A apărut:

NOVELE tom. I.

de Vas. Ranta-Buticescu.

CUPRINSUL:

1. Dragostea unchiașului.	6. Sore cu plôie.	11. Florile codrului.
2. Parola lui Ali-Musta	7. Flori de nunte.	12. Regina balului.
3. Pêtra Dochiei.	8. Bombone.	13. Dracul.
4. Costica.	9. Soția ostașului.	14. Presentul mătușii.
5. Florile dragostei.	10. Tinerețe-Nebunețe.	15. Pentru plăceri.

Prețul unui esemplar spedit franco 1 Cor. 80 fil.

Se pôte procura dela Tipografia „Aurora“ din Gherla — Szamosujvár, dela Tipografia A. Mureșianu Brașov și dela **tôte Librăriile mai cunoscute din patrie.**

Mare deposit de Pânzărie a lui Benedict Schroll.
 Se vinde cu bucata, cu prețul de fabrică, per cassa se dă sconto de 8%.

FRAȚII ȘIMAY

Brașov, Têrgul grăului nr. 3.

Trusouri complete pentru mirese; deposit de **ALBITURI** și **PANZERII** de masă; asortiment bogat de Confecțiuni pentru dame, **articole de modă,** indigene și străine.

Se primesc comande pentru **vestminte de dame și bărbați,** care se vor executa cât se pôte cu gust, solid și punctual, cu prețuri moderate.

Deposit mare de Pânza de Olanda și Pânzeturî **calitatea cea mai bună.**

Mare asortiment: de COVOARE și COVERTURI.

Cele mai nouă și mai moderne Pedețe de dantelă și lână.

Devisa: Dever mare, câștig puțin.

P. PAVEL,

CROITOR WIENES
 civil și militar.

Am onôrea a aduce la cunoștința On. public, că atelierul meu de

Croitorie de uniforme și haine civile,

ce-l avém sub Bucu nr. 15 l'am mutat dela 30 Septembrie 1902 în Strada Michael-Weiss Nr. 26.

Atrag atenția p. t. Domni, carî servesc anul de voluntar. că la mine se pot capetă cu **124 corone** următoarele obiecte de uniformă:

|| 1 manta, 1 tunică, 1 pantalon, 1 blusă, 1 balonetă elegantă cu curea după plac, 1 părechiă mănuși, 1 cravată. ||

Tôte aceste haine se confecționeză din **stofe fine** după măsură și regulament. Tot-déuna sunt provédut cu **stofe englezesci.**

Rugând pe On. public de binevoitorul seu concurs, subsemnez

cu totă stima

P. PAVEL.

In urma unei cărți postale, merg în persoană a lua măsura

Comande din provincie se execută cu totă acuratețea.

Croitorie artistică.

Săpun SCHICHT.

MARCA:

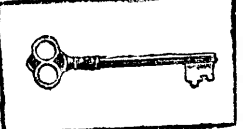
Cerbu

seu

Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor

și prin urmare și

cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente străine vêtămătore.

Se capetă pretutindenî

La cumpărare se se observe, ca pe fie care bucată de săpun se fie numele „Schicht“ și una din mărcile sus indicate.

32-40.725)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria și Nic. I. Ciureu la Eremias Nepoții.